

Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020

Axa prioritară 6 - Educație și competențe

Prioritatea de investiții 10 (i): "Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare"

Obiective specifice OS 6.2, OS 6., OS 6.4, OS 6.6.

Numărul de identificare al proiectului - POCU/74/6/18/105934

Numele Beneficiarului/Lider parteneriat: Centrul Județean de Asistență și Resurse Educaționale Tulcea

Titlul proiectului: MASURI INTEGRATE IN UNITATI SCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII PENTRU SERVICII SI PROGRAME EDUCATIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA SI INTERVENTIA, INCLUSIV PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, IN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURI A ȘCOLII_PROED

MANUALUL PĂRINTELUI LA PREȘCOLARI

elaborat în cadrul proiectului:

Măsuri integrate în unități școlare defavorizate din teritoriul I.T.I. Delta Dunării pentru servicii și programe educaționale de calitate pentru prevenirea și intervenția, inclusiv prin măsuri de compensare, în reducerea fenomenului părăsirii timpurii a școlii_PROED - POCU/74/6/18/105934

MARTIE, 2020

"MĂSURI INTEGRATE ÎN UNITĂȚI ȘCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII PENTRU SERVICII ȘI PROGRAME EDUCATIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA ȘI INTERVENȚIA, INCLUSIV PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, ÎN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURI A ȘCOLII_PROED,"

POCU/74/6/18/105934

Programul Operațional Capital Uman (POCU) 2014-2020

Axa prioritară 6 - Educație și competențe

Prioritatea de investiții 10 (i): "Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, non formale și informale pentru reintegrarea în educație și formare"

Obiective specifice OS 6.2, OS 6., OS 6.4, OS 6.6.

Numărul de identificare al proiectului - POCU/74/6/18/105934

Numele Beneficiarului/Lider parteneriat: Centrul Județean de Asistență și Resurse Educaționale Tulcea

Titlul proiectului: MASURI INTEGRATE IN UNITATI SCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII PENTRU SERVICII SI PROGRAME EDUCATIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA SI INTERVENTIA, INCLUSIV PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, IN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURI A ȘCOLII_PROED

MANUALUL PĂRINTELUI LA PREȘCOLARI

elaborat în cadrul proiectului:

Măsuri integrate în unități școlare defavorizate din teritoriul I.T.I. Delta Dunării pentru servicii și programe educaționale de calitate pentru prevenirea și intervenția, inclusiv prin măsuri de compensare, în reducerea fenomenului părăsirii timpurii a școlii_PROED - POCU/74/6/18/105934

Întocmit
Petcu Marilena, Expert
Activități 1 cu ante și preșcolari/Lider

"MĂSURI INTEGRATE ÎN UNITĂȚI ȘCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII PENTRU SERVICII ȘI PROGRAME EDUCATIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA ȘI INTERVENȚIA, INCLUSIV PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, ÎN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURI A ȘCOLII_PROED,"

POCU/74/6/18/105934

CUPRINS

Nr. crt.	Denumire capitol	Pagina
	Introducere	4
1.	Dezvoltarea și educația explicate părinților	6
2.	Copiii - accesul la educația timpurie	10
3.	Ciclul complet de dezvoltare	17
4.	Sprijinirea dezvoltării copiilor acasă	21
5.	Îndrumări pentru viața de familie și socială a copilului de nivel elementar	27
6.	Sosirea și plecarea - nivel antepreșcolar și preșcolar	34
7.	Prezența la nivel preșcolar	37
8.	Intrarea în grupă- nivel antepreșcolar și preșcolar	40
9.	Procedura mersului la toaletă - nivel antepreșcolar și preșcolar	45
10.	Ținuta corespunzătoare- nivel antepreșcolar și preșcolar	49
11.	Medicația sau urgențele medicale	51
12.	Călătoriile- nivel preșcolar	56
13.	Angajament pentru nutriție sănătoasă	58
14.	Lucruri aduse de acasă	65
15.	Comunicarea cu părinții și implicarea acestora	68
	Bibliografie selectivă	75

INTRODUCERE

MANUALUL PĂRINTELUI LA PREȘCOLARI reprezintă un instrument de lucru, care se adresează familiilor vulnerabile care se confruntă cu provocări date de comportamentul copiilor lor, scopul acestui manual fiind acela de a promova practici parentale pozitive, de a facilita accesul la educația timpurie a copilului și pregătirea pentru școală, precum și de a conștientiza necesitatea aderării la un sistem unitar de cerințe de instruire și educare a preșcolarului. Dacă familia este primul mediu educativ, grădinița este primul factor de socializare instituționalizat.

Părintele este determinat să colaboreze și să înțeleagă care este adevăratul rol al programelor educative oferite de învățământul preșcolar. Este necesar ca informarea părinților cu privire la nevoile copiilor în perioada educației timpurii și preșcolare să se realizeze metodic și cu responsabilitate.

Obiectivul programelor de Dezvoltare Timpurie este acela de a ajuta la dezvoltarea psihică, emoțională și socială a copiilor și, pe termen lung de a promova supraviețuirea copilului. Focalizarea pe educație timpurie și anii preșcolarității este importantă deoarece aceasta este perioada în care copii se dezvoltă rapid și, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil și mai costisitor să compensezi aceste pierderi mai târziu.

Este bine cunoscut faptul că alegerile făcute acum și întreprinse de părinți și societate în copilăria timpurie au o puternică influență asupra progresului individual al copilului. Calitatea îngrijirii și a protecției în această perioadă sunt cheile care înlătură moartea, boala, întârzierea în creștere, trauma, proasta alimentație, întârzierile de dezvoltare.

Unul din **scopurile** principale ale programului este încurajarea comportamentelor parentale pozitive prin:

- Îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților parentale dar și prin creșterea sentimentului de competență personală
- Încurajarea comportamentelor parentale pozitive
- Îmbunătățirea supravegherii copiilor de către părinți
- Reducerea practicilor de disciplinare aspre sau inconsistente
- Ameliorarea comportamentelor copilului și creșterea stării de bine
- Îmbunătățirea sănătății mentale și a suportului social oferit persoanei de îngrijire.

- Îmbunătățirea cunoștințelor și creșterea utilizării serviciilor în situații de violență domestică, probleme medicale în familie, etc.
- Creșterea angajamentului copilului și familiei în educație formală (școală); promovarea ideii de ”învățare timpurie”.

De asemenea, vine în sprijinul părinților pentru a pregăti acomodarea copilului la grădiniță, povestindu-i ce înseamnă grădinița, ce va face acolo și cât de mult îi va plăcea printre noii săi colegi. Este normal ca primele zile de grădiniță să fie o perioadă dificilă de acomodare pentru mulți părinți și copii. Cei mici sunt cuprinși, de obicei, de sentimente de mânie, disconfort, timiditate și chiar frică. Și părinții, la rândul lor, se pot lupta cu propriile sentimente de anxietate, stângeneală, mânie, vinovăție și chiar dezamăgire. Este indicat să viziteze grădinița și să cunoască educatoarele înainte de începerea anului școlar și să-i atragă atenția copilului asupra unor lucruri care să-l intereseze sau să-l entuziasmeze.

Manualul de față prezintă o serie de aspecte, de la sosirea în grădiniță până la plecarea din instituție, astfel încât părinții să-l pregătească pe cel mic pentru intrarea în colectivitate.

1. DEZVOLTAREA ȘI EDUCAȚIA EXPLICATE PĂRINȚILOR

Prin înscrierea copiilor într-o grădiniță, se poate realiza o schimbare semnificativă de la ceea ce ne este cunoscut, familiar și confortabil. Aceste pagini au rolul de a prezenta părinților cât mai multe elemente privind necesitatea frecventării activităților instructiv-educative și importanța acestora în educația copiilor.

Vă rugăm să citiți aceste scurte descrieri pentru a vă da seama despre ce anume v-ați dori să aflați mai multe detalii.

Este în interesul copiilor să se realizeze o colaborare strânsă între părinți și instituția de învățământ, colaborare în care să existe o filosofie comună, o psihologie și o metodă practică de asemenea.

Grădinițele noastre partenere vă oferă o abordare interdisciplinară a conținuturilor instructiv-educative, cu ieșiri în aer liber sau tabere, cu evenimente culturale sau religioase.

Palierul larg de activități din grădiniță este destinat să promoveze și să stimuleze dezvoltarea intelectuală, afectivă, socială și fizică a fiecărui copil în parte. Activitățile pe care le desfășurăm cu copii de 3-5 ani sunt gândite și organizate din perspectiva socializării, pe când activitățile pe care le desfășurăm cu copii de 5-7 ani sunt gândite și organizate din perspectiva pregătirii pentru școală.

În grădiniță nu urmărim numai pregătirea copiilor pentru școală, ci și pregătirea pentru viața socială viitoare. Educatoarele din grădinițele noastre partenere au în vedere: crearea unui mediu educațional adecvat, pentru o stimulare continuă a învățării spontane; introducerea copilului în ambianța culturală a spațiului social căruia îi aparține, în ideea formării lui ca personalitate autonomă și conștientă de sine.

Mijlocul principal prin care educatoarele din grădinițele partenere își desfășoară activitatea este *jocul*, care se desfășoară în cele mai variate forme. Prin joc, preșcolarul se exteriorizează, își exprimă cunoștințele, emoțiile, își satisface dorințele și se descarcă tensional. Pe de altă parte, reprezintă principalul instrument de formare și dezvoltare a capacităților psihice ale copilului, nici una dintre funcțiile și însușirile lui psihice neputând fi concepute și imaginate în afara jocului.

Jocul satisface în cel mai înalt grad nevoia de mișcare și acțiune a copilului. El oferă posibilitatea de a se apropia de realitatea înconjurătoare, de a însuși funcția socială a obiectelor, de a se familiariza cu semnificația socioumană a activității adulților.

Jocul fortifică un copil din punct de vedere fizic, îi imprimă gustul pentru obținerea performanțelor, precum și mijloacele de a le realiza. Acesta creează deprinderi pentru lucrul în echipă, pentru sincronizarea acțiunilor proprii cu ale altora, în vederea atingerii unui scop comun.

În joc, copiii nascocesc, modifică realitatea, ca urmare își dezvoltă capacitatea de inventivitate. Încercând să țină minte regulile unui joc, copiii își amplifică posibilitățile memoriei. Conformându-se acțional regulilor jocului și respectându-le, ei se dezvoltă sub raportul activității voluntare, își formează însușirile voinței (răbdarea, perseverența, stăpânirea de sine). Tot în joc sunt modelate însușirile și trăsăturile de personalitate ale preșcolarilor: respectul față de alții, responsabilitatea, cinstea, curajul, corectitudinea.

Considerăm că interesul dumneavoastră pentru grădinițele noastre partenere va crește pe măsură ce veți afla mai multe informații despre acestea, despre programul nostru educațional extrem de interesant. Proiectul nostru urmărește dezvoltarea unor programe educaționale de calitate pentru 60 copii de vârstă antepreșcolară și 201 copii de vârstă preșcolară: ȘCOALA NON RESTRICTIVĂ și GRĂDINIȚA PRIETENOASĂ, precum și acțiuni de tip GRĂDINIȚA ESTIVALĂ, precum și activități de tip SPRIJINIREA INTRĂRII LA ȘCOALĂ.

Programul "Grădinița de vară" urmărește creșterea accesului la educație în general și, în special, înscrierea la școală. Programul se adresează cu precădere copiilor care nu au frecventat grădinița publică și urmează să se înscrie în clasa I.

Programul "Grădinița Estivală" trebuie aplicat ca o soluție de urgență pe termen scurt pentru eliminarea decalajelor dintre copiii care se înscriu în clasa I, în ceea ce privește deprinderi, abilități și cunoștințe achiziționate prin pregătirea preșcolară și cunoștințele / abilitățile (cu precădere sociale) achiziționate necesare pentru accederea în școală.

"Grădinițele estivale" reprezintă o cale eficientă de atragere a copiilor de vârstă preșcolară din comunități defavorizate către educația preșcolară sistematică. Programul se derulează pe parcursul lunii iunie, în fiecare dintre cei 3 ani de proiect.

Calendarul activităților se va realiza funcție de data de semnare a Contractului de finanțare pentru a se asigura activitatea minimă pentru 6 vacanțe școlare.

În planificarea activităților educative din cadrul Grădinițelor estivale se va ține cont de Curriculumul pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani. Acesta ar cuprinde orientativ următoarele domenii de dezvoltare a copiilor:

- Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală: dezvoltarea motricității grosiere și fine, dezvoltarea senzorio-motorie, promovarea sănătății și nutriției, igienei și îngrijirii personale și a practicilor privind securitatea personală.
- Dezvoltarea socio-emoțională: dezvoltarea abilităților de interacțiune cu adulții și cu copiii de vârstă apropiată, acceptarea și respectarea diversității, dezvoltarea comportamentelor prosoziale, dezvoltarea conceptului de sine, a controlului emoțional și a expresivității emoționale.
- Dezvoltarea limbajului și a comunicării: dezvoltarea capacității de ascultare și înțelegere, a capacității de vorbire și comunicare, cunoașterea și aprecierea cărții, dezvoltarea capacității de discriminare fonetică, asocierea sunet-literă, conștientizarea mesajului vorbit/ scris, însușirea deprinderilor de scris.
- Dezvoltarea cognitivă: dezvoltarea gândirii logice și rezolvarea de probleme, cunoștințe și deprinderi elementare matematice, cunoașterea și înțelegerea lumii.
- Capacități și atitudini în învățare: curiozitate și interes, inițiativă, persistență în activitate, creativitate.

Pornind de la aceste considerente, activitățile din cadrul programului se vor grupa în:

- Activități de socializare
- Activități de formare de noi deprinderi și abilități
- Activități de consolidare a deprinderilor și abilităților
- Activități instructiv educative: Cunoașterea mediului, Educarea limbajului, Activități matematice, Educație pentru societate, Educație muzicală, Activități practice, Activități artistico - plastice, Educație fizică.

În perioada participării la activități copii primesc subvenție și o masă caldă în sistem catering.

Acest program facilitează acomodarea copiilor cu instituțiile școlare, cu programul școlar și exigențele sale, contribuind la o adaptare mai eficientă și rapidă la valorile instituționale școlare.

Există posibilitatea să găsiți unele elemente ale programului ca fiind greu de acceptat, elemente pe care noi le considerăm absolut necesare. Le veți descoperi în aceste pagini. Copiii nu pot fi împiedicați să învețe despre lumea înconjurătoare, să exploreze, să experimenteze, să examineze, să exprime, să participe la activități în aer liber și să meargă în tabere. Acestea alături de alte elemente și programe, reprezintă baza educației timpurii, fără de care nu putem satisface nevoile de dezvoltare și de educare ale copiilor.

Am încercat să menționăm elementele despre care diverși părinți și-ar dori să afle mai multe informații și pe care să le înțeleagă pe deplin înainte de a-și înscrie copii în programul nostru.

"MĂSURI INTEGRATE ÎN UNITĂȚI ȘCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII
PENTRU SERVICII ȘI PROGRAME EDUCATIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA ȘI INTERVENȚIA, INCLUSIV
PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, ÎN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURII A ȘCOLII_PROED,"

POCU/74/6/18/105934

2. COPIII - ACCESUL LA EDUCAȚIA TIMPURIE

Obiectivul programelor de Dezvoltare Timpurie este acela de a ajuta dezvoltarea psihică, emoțională și socială a copiilor și, pe termen lung, de a promova supraviețuirea copilului. Focalizarea pe educația timpurie și anii preșcolarității este importantă deoarece aceasta este perioada când copiii se dezvoltă rapid și, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil și mai costisitor să compensezi aceste pierderi mai târziu. Este bine cunoscut și evident faptul că alegerile făcute acum și acțiunile întreprinse de părinți și de societate în copilăria timpurie au o puternică și mai de durată influență asupra progresului individual al copilului și asupra progresului națiunilor în sens larg. Calitatea îngrijirii și a protecției în această perioadă sunt cheile care înlătură moartea, boala, întârzierea în creștere, trauma, proasta alimentație, întârzierile de dezvoltare atâta timp cât ele asigură o creștere sănătoasă, stima de sine și abilitatea de a învăța, lucruri care, în schimb, sunt cruciale pentru pregătirea pentru școală, învățarea continuă, eficacitatea programelor școlare și abilitatea viitoare a copiilor de a contribui ca părinți, actori economici și cetățeni. Astfel, investiția în copii cât mai de timpuriu ne conduce, pe termen lung, la dezvoltare socială și la realizarea susținută a drepturilor copilului.

De când dezvoltarea copilului este legată de educația timpurie, de sănătate, nutriție și dezvoltare psiho-socială, o serie de intervenții trebuie să aibă loc în sănătate, nutriție și educație timpurie. De aceea, conceptul holistic de dezvoltare timpurie combină elemente din zonele de stimulare a copilului, sănătate, nutriție, educație timpurie, precum și comunitate și dezvoltarea femeii, printre altele. Dacă vrem să sprijinim dezvoltarea totală a unui copil toate aceste aspecte trebuie înțelese și ținute în vedere. Pe plan internațional, perioada de timp pentru educație timpurie este definită ca o perioadă a vieții copilului de la concepție până la vârsta de 8 ani; și asta pentru că, în primul rând, acum are loc cea mai rapidă dezvoltare a creierului. Cei mai importanți sunt primii doi ani din viață, când cele mai semnificative schimbări din punct de vedere intelectual, emoțional, psihologic și social apar.

Educația timpurie asigură dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, conform ritmului și nevoilor sale. Educația oferită trebuie să asigure stimularea diferențiată a copiilor, vizând dezvoltarea intelectuală, afectivă, socială și fizică a fiecărui copil

în parte și are în vedere atingerea următoarelor finalități ale educației timpurii (de la naștere la 6/7 ani):

- Dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a personalității copilului, în funcție de ritmul propriu și de trebuințele sale, sprijinind formarea autonomă și creativă a acestuia.
- Dezvoltarea capacității de a interacționa cu alți copii, cu adulții și cu mediul pentru a dobândi cunoștințe, deprinderi, atitudini și conduite noi. Încurajarea explorărilor, exercițiilor, încercărilor și experimentărilor, ca experiențe autonome de învățare.
- Descoperirea, de către fiecare copil, a propriei identități, a autonomiei și dezvoltarea unei imagini de sine pozitive.
- Sprijinirea copilului în achiziționarea de cunoștințe, capacități, deprinderi și atitudini necesare acestuia la intrarea în școală și pe tot parcursul vieții.

Curriculumul național pentru educația timpurie este centrat pe dezvoltarea fizică, cognitivă, emoțională și socială a copiilor, respectiv pe remedierea precoce a eventualelor deficiențe de dezvoltare.

Educația antepreșcolară vizează dezvoltarea generală a copilului, care urmează să îi asigure acestuia un start bun în viață. Domeniile de dezvoltare ale copilului vizate în curriculumul specific vârstei antepreșcolare, precum dezvoltarea fizică, sănătatea, igiena personală, dezvoltarea socio-emoțională, dezvoltarea cognitivă, dezvoltarea limbajului și a comunicării, dezvoltarea capacităților și atitudinilor în învățare, sunt esențiale pentru realizarea unei educații particularizate, prin identificarea de către cadrul didactic a potențialului copilului, cât și a dificultăților/ deficiențelor fiecărui copil în parte.

Tipurile de activități desfășurate cu copiii în unitățile în care se oferă servicii de educație antepreșcolară, conform Curriculumului specific, sunt:

- a) jocul cu jucăria, jocul simbolic, jocul senzorial, jocul cu nisip și apă, jocul de construcție, jocul didactic;
- b) activități artistice și de îndemânare: desen, pictură, modelaj, activități practice și gospodărești;
- c) activități de muzică și de mișcare: audiții, jocuri muzicale, jocuri cu text și cânt, cântece, euritmie;
- d) activități de creație și de comunicare: povestiri, memorizări, lucrul cu cartea, citire de imagini;

- e) activități de cunoaștere: observări, lecturi după imagini, activități matematice, convorbiri, jocuri didactice, experimente;
- f) activități în aer liber: plimbări, jocuri la nisipar, jocuri și întreceri sportive, utilizarea aparatelor de joacă.

Cadrul didactic este responsabil de alegerea metodelor, luând în considerare structura grupei, materialele didactice existente în grădiniță și urmând orientările metodologice oferite în Curriculumul Național și materialele publicate pentru cadre didactice.

În timpul unei activități date, managementul grupei este în responsabilitatea cadrului didactic. Cadrele didactice aleg independent organizarea activităților cu toți preșcolarii (activitate frontală), pe grupe sau individual (activitate diferențiată) - în funcție de obiectivele specifice propuse pentru activitate și de nivelul copiilor.

În ceea ce privește metodele didactice, pot fi luate în considerare următoarele mențiuni cu caracter general:

- *Metodele bazate pe comunicare orală* utilizate pot fi clasificate în metode bazate pe expunere (povestirea, descrierea, explicația etc.) și metode bazate pe conversație (conversația, conversația euristică, problematizarea etc.).
- Cadrele didactice utilizează de asemenea și *metode de învățare și explorare prin descoperire*: explorarea directă a obiectelor și fenomenelor (observații sistematice și independente, mici experimente etc.) și explorarea indirectă (demonstrația prin imagini, filme etc.);
- În timpul majorității activităților, cadrele didactice utilizează pe scară largă *metode bazate pe acțiunea voluntară a copiilor* (exerciții, activități practice etc.) și acțiunea stimulată (jocuri didactice, învățare prin dramatizare etc.);
- În învățământul preșcolar *jocul* este modalitatea de bază pentru stimularea capacităților mentale și psihice ale copiilor și facilitarea adaptării copiilor la cerințele educației formale.

Materialele didactice utilizate în învățământul preșcolar constau din:

- materiale naturale (plante, scoici, semințe, insecte, roci etc.),
- obiecte tehnice (instrumente de măsură, aparate casnice etc.),
- materiale intuitive (mulaje, machete etc.),
- materiale figurative (ilustrații, fotografii, atlase, hărți, albume jocuri de masă cu jetoane etc.)

- materiale tipărite (cărți pentru copii, caiete de lucru etc.). Materialele tipărite pot fi achiziționate de grădiniță sau pot fi recomandate de cadrul didactic și achiziționate de părinții copiilor.

Lumea grădiniței, ca și cea a creșei, reprezintă medii complexe și stimulative pentru copilul mic. În cadrul acestora, copiii cresc, învață și se educă, beneficiind, deopotrivă, de atenție pentru îngrijire și educație armonioasă, precum și de stimulare socială, emoțională și cognitivă. Așadar, plasate în afara mediului familial, instituțiile de educație timpurie oferă un mediu predictibil și securizant, echilibru emoțional, ocazii diverse pentru învățare și participare. Cercetările în domeniul educației timpurii au reliefat legături directe între frecventarea creșei și a grădiniței de către copii și

comportamentele copiilor deveniți elevi. Mai concret, competențele elevilor din ciclurile primar și gimnazial își au premisele în educația de calitate a copiilor mici și foarte mici. După cum și „copiii care au primii ani din viață umbriți de malnutriție și boli sau copiii a căror minte nu este stimulată printr-o bună interacțiune cu adulții și cu mediul în care trăiesc, suferă de pe urma acestor neajunsuri de-a lungul întregii lor vieți – așa cum suferă și societatea, de altfel. În comparație cu alți copii mai norocoși de vârsta lor, acești copii se confruntă cu dificultăți de învățare, pot abandona școala prematur, pot deveni analfabeți funcțional și obțin mai greu un loc de muncă în lumea de azi care se bazează tot mai mult pe înalta tehnologie. În ansamblu, privarea acestor copii la începutul vieții lor de o educație adecvată va afecta productivitatea muncii și prosperitatea economică națională.” (Armeane M. Choksi – Banca Mondială).

În acest sens, în aceste instituții, copilul trebuie să fie plasat în centrul procesului educațional și al tuturor demersurilor întreprinse și toți actorii implicați direct (personalul didactic și nedidactic, autoritățile publice locale, părinții) să se dedice construirii, încă din prima zi a întâlnirii copilului cu mediul instituției de educație timpurie, *bucuriei de a învăța* – „un joc” cu mai mulți câștigători, care poate conduce la schimbări esențiale în educație, la creșterea calității serviciilor educaționale, ca elemente-cheie care asigură evoluția copilului. Educația timpurie respectă principii și valori general valabile, de tipul:

- *Fiecare copil este unic, cu nevoile lui specifice și particulare. Nevoile copilului sunt cerințe importante pentru educație, sunt diferite de la un*
- *copil la altul și de la o perioadă la alta, deci abordarea lui nu poate fi generală, ci specifică fiecăruia.*

- *Copilul este o persoană capabilă să aibă succes în învățare.*
- *Copilul nu este un adult în miniatură, ci o persoană cu identitate proprie, cu resurse și plăcerea de a învăța.*
- *Copilul este o entitate care evoluează de-a lungul parcursului său educațional.*
- *Copilul este perfect ancorat în lumea sa, căreia dorește să îi dea sens și să o ia în stăpânire (cognitiv și afectiv).*
- *Dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care i le oferă rutina zilnică, interacțiunile cu ceilalți, organizarea mediului și activitățile de învățare. – este mult prea particulara.*
- *Învățarea copilului mic se realizează prin explorări și experiențe în situații de joc.*
- *Fiecare act de îngrijire este un demers educativ, iar interacțiunea cu adultul este definitorie.*
- *Educația este continuă; ea începe în primele momente ale vieții și durează cât aceasta.*
- *Fiecare copil are dreptul la șanse egale de educație și la servicii educaționale de calitate.*
- *Felul în care tratăm copilul este felul în care copilul va trata lumea.*

Studiile în domeniu demonstrează că dezvoltarea optimă a sistemului nervos al copilului, care determină dezvoltarea fizică, psihică și socială, depinde de alimentația corectă, de afecțiunea și stimularea pe care copilul le primește în primele luni și ani de viață.

De asemenea cercetările arată impactul pozitiv al legăturii și interrelațiilor dintre copil și părinții lui (sau alte persoane care îl îngrijesc) vizavi de toate aspectele supraviețuirii, creșterii și dezvoltării copiilor. Interacțiunile dintre oameni sunt tot atât de importante pentru dezvoltarea creierului copilului ca și hrana pentru nutriția copilului, a sunetelor — pentru auz, a fasciculului de lumină — pentru ochi.

Dacă această perioadă de viață — primul an — va fi neglijată și creierul nu va primi stimularea necesară, posibilitățile pentru diverse tipuri de învățare (fizică, intelectuală, socioemoțională) pot fi diminuate esențial. Dacă orarul naturii nu este respectat sau este subminat printr-o neglijare cronică sau prin abuz, atunci procesele fiziologice pot fi distruse, cărările stabilite între neuroni pot fi alterate și rezultatele dezvoltării pot fi diferite.

Copiii se nasc cu premise fizice, sociale și psihologice, care le permit să comunice, să învețe și să se dezvolte. Dacă aceste premise nu sunt recunoscute și nu se stimulează dezvoltarea lor, ele până la urmă se pierd.

Consecințele a ceea ce se întâmplă în perioada intrauterină, în primele luni și ani ai copilului pot să influențeze perioadele ulterioare de dezvoltare a lui. Performanțele obținute în copilăria timpurie creează fundamentul pentru succesele copilului la școală, formează caracterul lui în preadolescență și adolescență. Toate componentele de bază ale intelectului emoțional — încrederea în sine, curiozitatea, perseverența, autocontrolul, capacitatea de a stabili legături, de a comunica și coopera —, care determină cum învață și se comportă copilul la școală și în viață în general, depind de îngrijirea pe care a primit-o acesta (de la părinți, educatori de la grădiniță sau alți îngrijitori) în copilăria timpurie. Atunci când copiilor nu le-a fost asigurat un început bun în viață, de cele mai multe ori ei stagnează în dezvoltare și nu-și pot realiza potențialul său la maximum.

Copiii care se educă de către oamenii care comunică și au grijă în permanență de ei, se alimentează bine, mai rar se îmbolnăvesc decât copiii cărora nu li se acordă nici o atenție.

Copilul, reușind să stabilească relații emoționale satisfăcătoare pe parcursul primelor luni și ani de viață, își dezvoltă capacitatea de a iubi și a întreține relații stabile când va fi mare, adult.

Copiii care au fost stimulați pozitiv în copilăria timpurie înregistrează succese școlare mai bune, o frecvență mai bună; se reduce repetenția, se extind posibilitățile încadrării în muncă, se micșorează nivelul criminalității printre minori și a gravidității timpurii la fete.

Copiii, ale căror necesități nu au fost satisfăcute în copilăria timpurie, deseori duc lipsă de încredere și le este greu să creadă în ei înșiși și în ceilalți. Copiii, care nu primesc ajutor în monitorizarea și reglarea propriului comportament în copilăria timpurie, au mai multe șanse de a deveni neliniștiți, speriați, impulsivi și dezorganizați atunci când vine timpul să meargă la școală.

Anume în această perioadă sprijinul și măsurile speciale sunt absolut necesare pentru a realiza dezvoltarea optimă a copilului în corespundere cu potențialul psihic și fizic al acestuia.

Teoria și practica arată că vârsta fragedă oferă posibilități incomparabile privind potențialul de care dispune pentru schimbări benefice.

Îngrijirea și educația timpurie au un impact decisiv și de durată asupra modului în care se dezvoltă oamenii, care este capacitatea lor de a învăța și de a-și regla emoțiile.

"MĂSURI INTEGRATE ÎN UNITĂȚI ȘCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII
PENTRU SERVICII ȘI PROGRAME EDUCATIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA ȘI INTERVENȚIA, INCLUSIV
PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, ÎN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURII A ȘCOLII_PROED,"
POCU/74/6/18/105934

3. CICLUL COMPLET DE DEZVOLTARE

Despre preșcolaritate se spune că este vârsta de aur a copilăriei pentru că înregistrează progrese mari în dezvoltarea fizică și psihică ce permit adaptări foarte bune la diverse situații și asigură copilului o anumită eficiență în activități, fără ca să existe încă presiunile grijilor și obligațiilor.

Pe parcursul celor 3 ani de grădiniță, preșcolarul înregistrează mari progrese intelectuale, i se înfiripă personalitatea, apar înclinații și aptitudini precoce, se încadrează în normele de conduită social-morală.

Vârsta preșcolară este o perioadă a descoperirii, copilul învață că există o lume interesantă dincolo de spațiul casei și dorește să se implice în cunoașterea ei. Drumul parcurs de copil traversând substadiile preșcolarității este lung și bogat. Acțiunea educativă trebuie gândită astfel încât să răspundă unor necesități individuale, nu poate fi eficientă dacă nu este adecvată, sau accesibilă celui căruia i se adresează; de aceea este important ca în centrul acțiunilor de proiectare, organizare, desfășurare, evaluare și intervenție educațională să fie întotdeauna cunoașterea copilului. Nevoile copilului în această perioadă sunt relativ simple: „dragoste, securitate afectivă, fermitate, ascultare, deschidere spre lume.”

Din etapă în etapă, copilul iese din lumea lui confuză și se îndreaptă spre începutul evoluției personalității sale. Astfel că literatura de specialitate a identificat principalele coordonate ale procesului de dezvoltare în acest stadiu:

diversificarea conduitelor psiho-motrice;

- complicarea și adâncirea proceselor de cunoaștere, la schimbarea atitudinii față de mediul înconjurător;
- adâncirea contradicțiilor dintre solicitările externe și posibilitățile interne ale copilului;
- lărgirea cadrului relațional (cu obiecte, cu alții, cu sine), constituie una din premisele dezvoltării psihice pe toate planurile;
- exuberanța motorie și senzorială specifică acestei etape se va asocia cu îmbogățirea și flexibilitatea limbajului, cu dezvoltarea gândirii care câștigă coerență, claritate, comunicativitate și se emancipează într-o mare măsură de dominația afectivă și activă care o frâna în etapa anterioară;

- conturarea imaginii și conștiinței de sine, dezvoltarea conștiinței morale;
- creșterea autonomiei în plan practic, prin formarea a numeroase deprinderi de autoservire și de mănuire a obiectelor;

Perioada preșcolară poate fi împărțită în trei substadii: *preșcolarul mic* (3-4 ani), *preșcolarul mijlociu*(4-5 ani) și *preșcolarul mare* (5-6 ani).

Preșcolarul mic se caracterizează printr-o puternică expansiune, copilul trăiește frenezia explorării mediului. Această perioadă face trecerea de la centrarea organismului pe satisfacerea necesităților imediate spre activități în care modalitățile de satisfacere sunt mai complexe și mai ales de tip psihologic.

Copilul la această vârstă are dificultăți de adaptare la mediul grădiniței deoarece este dependent de mamă, dar și datorită faptului că nu înțelege prea bine ce i se spune și nu știe să se exprime clar. Principala lui formă de activitate este jocul, presărată cu câteva activități sistematice, scurte ca durată și relativ simple în conținut, care iau tot forma jocului. Acesta se joacă mai mult singur, iar jocul practicat este sărac, mai degrabă o repetare stereotipă a unor acțiuni.

Comunicarea reciprocă între copii în timpul jocului sau a altor activități este încă insuficient dezvoltată. De asemenea , îndeplinirea indicațiilor verbale date de către adult constituie pentru preșcolarii mici o sarcină destul de grea.

Preșcolarul mic este curios, atras de obiectele din jur, percepe ceea ce îi „ sare în ochi” , memorează relativ ușor, dar nu își propune în mod deliberat acest lucru. Gândirea lui este subordonată acțiunii cu obiectele, procesele de gândire fiind operații ajutătoare cuprinse nemijlocit în activitatea practică.

În plan afectiv este instabil , trece cu rapiditate de la o stare la alta, trăiește foarte intens emoțiile. În comportarea copilului predomină reacțiile emotiv impulsive, caracteristice acțiunii voluntare. Aceeași instabilitate o întâlnim și la nivelul motricității. Copilul este neîndemânatic, face mișcări bruște, insuficient coordonate. Manifestă interes pentru adulți, îi place să fie plimbat de aceștia. În timpul plimbărilor adresează adultului nenumărate întrebări în lanț, un răspuns devenind pretext pentru o nouă întrebare.

Integrat în colectivul de copii el este pus în fața unor noi cerințe și este îndemnat să și le însușească. În felul acesta subordonează acțiunea sa unei cerințe externe și învață să devină ascultător. Treptat va distinge ceea ce este bine, de ceea ce este rău și ceea ce este permis, de

ceea ce nu este permis, dobândind o anumită experiență morală, formată din reprezentări și deprinderi de comportare .

Deosebit de activă este *formarea comportamentelor* implicate în dezvoltarea autonomiei, prin organizarea de deprinderi și obișnuințe. Deprinderile de bază se formează mult mai ușor pe baza unui model, și anume exemplul concret, însoțit de explicații verbale. Pe parcursul acestei etape se vor perfecționa continuu devenind relativ independente.

Preșcolarul mijlociu se adaptează mai ușor mediului din grădiniță, jocul este în mai mare măsură bazat pe acțiuni, iar activitățile obligatorii sunt mai solicitante. Cunoștințele despre mediul înconjurător sunt mult îmbogățite. Acesta manifestă o maximă receptivitate față de mediul înconjurător, fapt ce îi dezvoltă percepția, care devine un proces orientat, cu sarcini și modalități proprii de realizare.

Mișcările sunt mai precise și rapide. Prin mișcare, prin manipularea obiectelor are loc o dilatare a câmpului perceptiv, ceea ce duce la dezvoltarea bazei intuitive a gândirii.

Copilul devine mai sensibil la evenimentele din jurul său și este capabil să facă aprecieri față de comportamentul altora.

În ceea ce privește limbajul, până la 5 ani, se produce o cotitură esențială și anume are loc dezvoltarea limbajului interior. Datorită acestui fapt , procesele de memorare și gândire se pot desprinde de acțiunea concretă. În această perioadă importante sunt rezultatele obținute în însușirea practică a vorbirii gramaticale: legarea propozițiilor în fraze, însușirea declinării, conjugării. Interesul copiilor pentru aspectul sonor îi face să fie atenți la pronunțare, să se corecteze reciproc, îi ajută să distingă sunetele izolate ale vorbirii.

Se remarcă în această perioadă și ritmul accelerat al socializării copilului. Jocurile sale au căpătat un caracter colectiv, de la însingurare, rivalitate și competiție se trece la cooperare.

Pregnant la această vârstă este și procesul identificării cu grupul educativ din care face parte. Se largesc interesele, încep să se închege primele atitudini, se instalează mai evident unele trăsături caracteriale, care constituie nucleul viitoarei personalități.

De asemenea se constată dobândirea unei anumite conștiințe de sine, fapt care aduce în planul comportamental o serie de aspecte: opoziție față de adulți, negativism, spirit de contrazicere, nevoia de autonomie. *Criza de opoziție* poate fi diferită, de la un individ la altul, dar când intensitatea ei este puternică și prelungită trebuie combătută prin mijloace pedagogice adecvate, atât în familie cât și în grădiniță.

Preșcolaritatea mare reprezintă o perioadă de trecere de la perioada preșcolară la mica școlaritate.

Preșcolarul mare se adaptează ușor la mediul grădiniței dar și la orice tip de situație nou apărută. Deși activitatea de bază rămâne jocul, în această perioadă își fac loc activitățile de învățare sistematică.

Caracteristică acestei perioade este conduita duplicitară în funcție de cele două medii, grădiniță și familie, în sensul că un copil poate fi destins, disponibil la grădiniță și nervos, răsfățat acasă sau invers, acest comportament fiind determinat de existența în unul din aceste medii a unor persoane devalorizate psihic pentru el sau a unor persoane cu care nu stabilește relații din cauza unor baraje psihice rezultate din teamă, nesiguranță, antipatie. În același timp crește dorința copilului de a fi de folos adulților. Imită discret conduitele adulte și participă la activitățile ce îl interesează.

Capacitatea de învățare este *dublată de interese de cunoaștere*, ceea ce favorizează pregătirea pentru școală, pentru exigențele învățării școlare. Preșcolarul își îndeplinește cu mai multă răspundere îndatoririle, precum și toate sarcinile primite.

În ceea ce privește limbajul, acesta capătă o structură mult sistematizată și încheagată, fiind constituit după regulile gramaticale. Pe lângă continua îmbogățire a vocabularului și corectitudinea frazării, vorbirea copilului capătă expresivitate, adică sunt bine folosite atât mijloacele verbale, cât și cele nonverbale. Gesturile sunt bine subordonate conținutului comunicării. Preșcolarii le conștientizează valoarea pentru comunicare și le utilizează voit atunci când interpretează mici roluri. De asemenea preșcolarul mare are capacitatea de a-și însuși cu ușurință cuvinte noi și de a le integra corect în vorbirea sa, fără o exersare prealabilă, pe baza structurilor lingvistice generative de care vorbește N. Chomsky.

Preșcolarul mare demonstrează capacitatea de adaptare la vârsta partenerului. Astfel, față de cei mici, reduce lungimea propozițiilor, evită cuvintele dificile, iar dacă dialoghează cu alții mai mari, manifestă o grijă specială pentru a fi înțeles. Cu educatoarea comunică în propoziții și fraze complete, iar în dialogul cu mama este mai relaxat și mai liber.

La această vârstă apar și primele forme ale gândirii logice, orientate spre sistematizare și observarea faptelor particulare. Se formează priceperea de a compara între ele nu numai obiecte izolate, ci și noțiuni elementare care oglindesc trăsăturile comune ale unor grupe de

obiecte. Preșcolarii își formează noțiuni generale precum fruct, pasăre, animal domestic, animal sălbatic, mobilă.

Dezvoltarea gândirii copilului face posibilă utilizarea unor anumite procedee de memorare. Conținutul memorării este constituit din rezultatele observațiilor directe, din ceea ce face efectiv, din dialogul cu adultul, din povești, din cântece, din poezii.

Condiție esențială pentru dezvoltarea proceselor psihice, atenția dobândește proprietăți diferențiatore. Astfel că apar manifestări de atenție voluntară. Preșcolarul mare poate asculta atent explicațiile date de adult. Își poate controla acțiunile proprii, subordonându-le unui scop mai mult sau mai puțin apropiat.

Trăirile emotive sunt mai adânci și mai bogate în conținut. De asemenea se dezvoltă unele sentimente, mai ales cel al prieteniei, anumite sentimente intelectuale și estetice.

4. SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII COPIILOR ACASĂ

Părinții sunt primii educatori. Aceștia interacționează constant cu copilul încă din prima zi a vieții. Modul de viață al familiei este principalul reper în viața al copilului, el este internalizat puternic în anii copilăriei.

Comunicarea intrafamilială influențează decisiv dezvoltarea psihofizică a copilului, formarea personalității lui.

Copiii își observă proprii părinți cum acționează în rolul de părinți. Ei sunt primele modele pentru modul în care să acționeze ulterior ca părinți.

Pedagogul John Locke, convins de puterea exemplului în familie, de ambianța și climatul acestuia și înclinația către imitație a copilului, se adresa părinților: „Nu trebuie să faceți în fața copilului nimic din ceea ce nu vreți să imite”.

Rezultatele cercetărilor realizate au demonstrat că dezvoltarea copilului este influențată în proporție de 70,63% de familie.

În urma parteneriatului grădiniță - familie, părinții dețin informații despre scopul programului educativ la care participă copilul lor, obiectivele urmărite, progresele făcute de copil și cum ar trebui sprijinit acesta și acasă. Coerența și continuitatea influențelor educaționale din grădiniță și de acasă asigură o dezvoltare cât mai sănătoasă a copilului.

Părinții implicați permanent în activitatea grădiniței beneficiază de o serie de avantaje:

- vor învăța mai multe despre dezvoltarea unui copil;
- vor învăța să extindă procesul de învățare și acasă;
- vor învăța să desfășoare activități care să sprijine dezvoltarea sănătoasă a copilului și acasă;
- își vor dezvolta un sentiment individual al participării la procesul educațional;
- vor învăța să-și crească copilul în relație cu alții, copii sau adulți;
- vor ajunge să cunoască și să respecte echipa de educatori;
- vor face cunoștință cu prietenii copiilor lor.

Copiii au avantajul că prin asigurarea unor medii de dezvoltare consecvente din punct de vedere al solicitărilor (și la grădiniță și acasă) vor înțelege mai bine ce anume se dorește de la ei, ce este bine și ce nu este bine, ce e voie și ce nu e voie, cine este el și cum este el.

Continuitatea, consecvența a în educația copilului la vârste mici sunt caracteristici critice ale unui parcurs educațional de succes.

Relația dintre copil și părinte este definită ca una de dependență, sensul de derulare a acestei relații fiind cel de a oferi copilului stimuli necesari dobândirii independenței.

La baza unei relații parentale de calitate stau o serie de valori precum:

- căldura și afecțiunea;
- limite clare și bine precizate;
- răspuns imediat la nevoile copilului;
- disponibilitate de a răspunde întrebărilor copilului;
- sancționare educativă, constructivă a comportamentelor inacceptabile ale copilului;
- respect;
- deschidere și comunicare;
- recunoașterea calităților și a reușitelor;
- confidențialitate și încredere reciprocă.

Nevoia de atașament face parte din necesitățile de bază ale ființei umane, este înăscută și are drept scop supraviețuirea.

Satisfacerea nevoi de atașament permite copilului să se identifice în raport cu sine, în raport cu ceilalți, să exploreze și să integreze experiențele trăite.

Formarea atașamentului la copil este încurajată de părinte prin următoarele:

- reacționează mereu la nevoile și solicitările copilului;
- îl ajută cu blândețe să își exprime sentimentele;
- se bucură împreună cu copilul pentru cea mai mică realizare a sa;
- ajută copilul să înțeleagă și să negocieze fiecare regulă pe care o stabilește cu părintele, pentru a putea fi siguri că o va respecta;
- stă pe lângă copil și îl susține în sarcinile pe care le are de rezolvat atât cât are el nevoie, nu cât consideră părintele că are nevoie;
- îl ajută să înțeleagă care este locul și rolul lui în familie.

Creșterea și educarea copiilor reprezintă responsabilități deosebit de importante ale familiei. Mediul educogen familial are influențe deosebit de importante în formarea personalității copilului, a comportamentului lui. De aceea poporul nostru acordă o importanță deosebită educării “celor 7 ani de-acasă”. După intrarea copiilor la grădiniță sau la școală,

funcția educativă a familiei nu încetează, dimpotrivă ea continuă să aibă aceeași importanță, realizându-se, însă, într-o strânsă colaborare cu instituțiile de învățământ. Putem spune că funcția educativă a familiei durează toată viața, căci și atunci când copiii au ajuns adulți și au întemeiat o familie, părinții îi consideră tot copiii lor și le oferă sprijinul lor necondiționat. Alterarea (abandonarea sau diminuarea) funcției educative constituie principala cauză, a apariției și amplificării delincvenței săvârșite de copii și tineri. Este important ca familia să-și îndeplinească în mod corespunzător funcțiile. Astfel, este necesar ca, părinții și managerii familiei (soțul și soția), să-si creeze un statut de parteneri egali, manifestându-se în interacțiune, cu drepturi și obligații egale, înlăturând astfel orice fel de discriminare, care dăunează vieții de familie, educației și socializării corecte a copiilor.

Îndeplinirea cu succes a funcțiilor familiei implică respectarea cerințelor socio-educative:

- preocuparea permanentă a părinților de a-și ridica nivelul pregătii profesionale pentru a putea fi model și pentru a sprijini copiii în dezvoltare;
- asigurarea unui climat emoțional-afectiv echilibrat;
- cunoașterea de către părinți a obligațiilor socio-educative față de instituția de învățământ la care este înscris copilul;
- antrenarea copiilor, în funcție de particularitățile de vârstă, la viața și munca variată a familiei, evitându-se situațiile de a li se oferi totul de-a gata în satisfacerea trebuințelor lor;
- sprijinirea copiilor la învățătură, prin supravegherea și îndrumarea lor în efectuarea temelor, lucrărilor școlare etc.;
- să nu se condiționeze, de nimeni, obținerea unor rezultate la învățătură, recompensele
- să se dea ca o urmare firească a rezultatelor bune sau foarte bune la învățătură;
- să li se acorde copiilor mijloace materiale și financiare (bani) în limita necesităților firești, evitându-se exagerările în această direcție, chiar în situațiile când părinții care au venituri mai mari; exagerările pe această linie vor avea urmări negative, copiii folosind necorespunzător surplusurile bănești, îndeosebi. Părinții trebuie să satisfacă trebuințele (ale copiilor, dar nu trebuie să se sacrifice pe ei înșiși, satisfăcându-le egoismul. Firesc ar fi ca un copil să ajungă să spună: îmi este suficient o anumită sumă de bani, spunându-

- le părinților: aveți grijă și de voi!, ceea ce ar face pe părinți să înțeleagă și limitele familiei pentru satisfacerea trebuințelor lui;
- să se manifeste o autoritate părintească rațională, umană, justă; nici dragoste exagerată, nici exigență exagerată, brutală, nici părinți toleranți și indulgenți, nici părinți tirani;
 - dragostea părintească să fie egală pentru toți copiii; indiferent de vârstă, sex alte diferențieri individuale;
 - copiii trebuie învățați să stabilească relații numai cu persoane cunoscute și le vor binele; de evitat orice cunoștință întâmplătoare, căci voia copiilor, pot intra în medii imorale, infracționale etc., pot aduce prejudicii și familiei;
 - orice situație nouă (de viață, educațională, relațională, afectivă, comportamentală apărută în viața copiilor trebuie sesizată imediat și realizate măsurile, mijloacele și măsuri adecvate, pentru a feri copiii de șocuri grave (tensiuni, nemulțumiri, înșingurări, diverse etc.), care duc la disconfort 75 familial, educațional, psihosocial etc., cu influențe negative în evoluția vieții și personalității copiilor. În numele dragostei adevărate și al responsabilității, părinții au îndatorirea ca, începând cu vârstele fragede, să prevină și, după caz, să înlăture orice fel de abatere a copiilor lor. Neluarea în seamă a abaterilor poate duce la „consolidarea” acestora și, duce, la degradarea personalității copiilor lor, mai ales în perioada pubertății. La pubertate și la adolescență apar unele trăsături nefavorabile dezvoltării și manifestării personalității, cum sunt egocentrismul, îngâmfare, nonconformismul, bravura. Prevenirea și înlăturarea, după caz, a unor comportamente negative trebuie realizate cu mijloace educaționale pozitive, inclusiv folosirea sancțiunilor, care să convingă de necesitatea unei comportări demne, înțelepte.

Mijloacele negative de educație precum: bătaia, luarea dreptului la hrană sau insultele, care jignesc fizic și moral, lasă amintiri neplăcute în mintea copiilor. Indiferența (abandonul educativ), ca și „cicălirea” educativă, trebuie să fie evitate de către părinți. O educație părintească bazată pe convingere este mai eficientă și de lungă durată, mai fiabilă, mai plină de satisfacții pe termen lung, atât pentru părinți, cât și pentru copii.

Părinții sunt primii dascăli, care au o mare responsabilitate socio-umană și a căror educație lasă amprente, uneori pentru toată viața deoarece copiii îi imită în tot și în toate. Motivul? Iubirea sinceră pe care le-o poartă! Admirația lor pentru părinți este mare,

idolatrizându-i chiar, așa că, micuțul este oglinda fiecărui părinte. Pentru a reuși mai bine în educația copiilor lor, părinții trebuie să fie consiliați, să se pregătească ca să știe care sunt fundamentele concepțiilor și strategiilor educative. De asemenea trebuie să colaboreze cu grădinița - în primul rând - direct (cu educatoarea) și prin Comitetul de părinți precum și cu specialiștii din unitățile specializate sau din organizațiile nonguvernamentale care se preocupă și de domeniul educației, luând în considerație ceea ce este util pentru educația copiilor lor.

Trebuie conștientizat însă și faptul că părinții au datoria sacră de creștere a copiilor lor, fără a deveni însă supușii acestora. La rândul lor și copiii au obligațiunea tot sacră, de a-și iubi și respecta părinții.

5. ÎNDRUMĂRI PENTRU VIAȚA DE FAMILIE ȘI SOCIALĂ A COPILULUI LA NIVEL ELEMENTAR

Pe măsură ce proiectul nostru s-a dezvoltat, am înțeles pe deplin caracteristicile și nevoile copiilor la vârste diferite. De asemenea, am devenit receptivi la confuzia și frustrarea părinților care se simt singuri în încercarea lor de a oferi copiilor o viață socială și de familie adecvată vârstei acestora. Dorim să sprijinim familiile copiilor din cadrul proiectului în menținerea unei vieți de familie propice dezvoltării și a unei vieți sociale potrivite vârstei copiilor lor din anii primari de nivel elementar.

Psihologii și terapeuții care lucrează cu copiii (preșcolari și elevi) constată un declin în funcționarea socială, emoțională și academică a copiilor, precum și o creștere accentuată a dizabilităților de învățare. Semnalul de alarmă este acela că, mare parte din vină e a noastră, a părinților.

După cum știm, creierul este maleabil. E în puterea noastră să antrenăm creierul copiilor să devină „mai puternic” sau „mai slab”.

În ciuda celor mai bune intenții, suntem, din păcate, în direcția greșită în ceea ce privește modelarea creierului copiilor noștri.

Principalii factori negativi sunt:

1. Tehnologia

Plătim mai mult decât am crede ! cu sistemele nervoase ale copiilor noștri, cu atenția lor deficitară și cu lipsa lor de răbdare în a-și aștepta recompensele . În comparație cu realitatea virtuală, viața de zi cu zi este plictisitoare. Când copiii merg la școală, aceștia sunt expuși la voci umane și stimulente vizuale adecvate, în contrast cu stimuli din jocurile video, unde sunt bombardați cu explozii grafice și efecte speciale pe care le folosesc pentru a le vedea pe ecrane.

După ore în șir petrecute în realitatea virtuală, procesarea informațiilor într-o sală de curs devine din ce în ce mai provocatoare pentru copiii noștri, deoarece creierul lor se obișnuiește cu niveluri ridicate de stimulare oferite de jocurile video.

Incapacitatea de a procesa niveluri mai scăzute de stimulare îi lasă pe copii vulnerabili în fața provocărilor academice. De asemenea, tehnologia ne deconectează emoțional de copiii noștri și de familiile noastre.

Disponibilitatea emoțională parentală este principala substanță nutritivă pentru creierul copilului. Din nefericire, îi privăm treptat pe copiii noștri de acest nutrient.

2. Copiii primesc tot ce-și doresc!

„Mi-e foame!”, „Mi-e sete!”, „Vreau asta.”, „M-am plictisit!”.

Abilitatea de a întârzia satisfacerea imediată este unul dintre factorii cheie pentru succesul copiilor noștri în viitor. Părinții, deși au cele mai bune intenții să-i facă pe copii fericiți, din păcate îi fac fericiți doar acum, în prezent, dar total neadaptabili în viitor.

A fi capabil și dispus să aștepti obținerea unei recompense înseamnă de fapt o confirmare a faptului că poți funcționa sub stres.

Copiii noștri devin din ce în ce mai nepregătiți pentru a face față chiar și factorilor de stres minor, care în cele din urmă devin obstacole uriașe în calea succesului lor în viață. Acest fenomen se observă în sălile de clasă, mall-uri, restaurante și magazine de jucării în momentul în care copilul aude „nu”, deoarece părinții au învățat creierul copilului lor să obțină ce dorește imediat.

3. Copiii conduc lumea

„Fiului meu nu-i plac legumele”, „Copilului meu nu-i place să meargă la culcare devreme”, „Lui nu-i place să mănânce micul dejun”, „Nu-i plac jucăriile, dar este foarte bun la jocurile video”, „E prea leneș să mănânce de unul singur”. Sunt mesaje pe care psihologii sau cadrele didactice chiar le aud de la părinți tot timpul.

Dacă lăsăm toate deciziile în seama lor, vor sfârși mâncând doar pizza și înghețată, cu ochii în televizor sau tablete fără să meargă vreodată la culcare. Se pune întrebarea „Ce bine le facem noi, oferindu-le ceea ce își doresc, atunci când știm că le facem rău?”

Fără o alimentație adecvată și un somn bun, copiii noștri ajung la școală iritabili, neliniștiți și neatenți. În plus, le transmitem un mesaj greșit. Ei învață că pot face ceea ce vor și nimeni nu-i poate pune să facă ceva ce n-au chef.

Din păcate, în scopul de a atinge obiectivele noastre în viață, trebuie să facem deseori ceea ce e necesar, ceea ce nu poate fi întotdeauna ceea ce vrem să facem. De exemplu, dacă un copil dorește să învețe la o școală bună, va trebui să studieze din greu. Dacă dorește să fie un jucător de fotbal de succes, trebuie să practice în fiecare zi.

Copiii noștri știu foarte bine ce vor, dar le este greu să facă pașii și efortul necesar pentru atingerea acestui obiectiv. Acest lucru are ca rezultat țeluri inaccesibile și prin urmare copii dezamăgiți.

4. Distracție fără limite

Am creat o lume artificială, distractivă, pentru copii noștri. Nu există momente plictisitoare. În momentul în care e liniște, ne agităm să-i distrăm din nou, pentru că, altfel, simțim că nu ne facem datoria de părinți. Trăim în două lumi separate. Ei în lumea lor „distractivă” și noi avem datoria noastră de „părinte”. De ce nu ne ajută copiii în bucătărie sau la treburile casnice? De ce nu-și ordonează jucăriile? Sunt sarcini casnice, monotone, dar care pregătesc creierul să fie funcțional și să funcționeze sub „plictiseală”, implicând același „mușchi” care trebuie să fie disponibil pentru lecțiile teoretice de la școală.

Când merg la școală și li se cere să scrie de mână, răspunsul lor este „Nu pot. Este prea greu. Prea plictisitor.” Deoarece creierul lor nu este deloc antrenat decât pentru distracție continuă.

5. Viața social limitată

Suntem cu toții ocupați și le oferim copiilor noștri gadget-uri digitale să îi facem și pe ei „ocupați”. Copiii ar trebui să se joace afară, în medii naturale libere, unde să învețe să-și exerseze abilitățile sociale. Din păcate, tehnologia a înlocuit timpul în aer liber.

De asemenea, tehnologia a făcut părinții mai puțin disponibili să interacționeze social cu copiii lor. Iar acest babysitter nu este echipat nici pe departe pentru a-i ajuta pe copii să-și dezvolte abilități sociale. Creierul este la fel ca un mușchi care poate fi antrenat. Dacă vrei să-l înveți să meargă cu bicicleta, îl înveți abilitățile de ciclism. Dacă vrei să ai un copil care să poată să socializeze, trebuie să-l înveți abilitățile sociale.

Puteți preveni aceste neajunsuri:

1. Limitați tehnologia și reconectați-vă cu copii. Surprinde-l cu un buchetel de flori, cu un zâmbet, gădilă-l, pune-i un bilețel cu un mesaj haios în rucsac sau sub pernă, scoate-l la prânz într-o zi de școală, dansați împreună, faceți o bătaie cu perne. Luați mese în familie, organizați o seară de jocuri, faceți plimbări în aer liber cu o lanternă seara.

2. Antrenați-le răbdarea! Este în regulă să aibă și perioade în care să spună „M-am plictisit!”. Este primul pas spre creativitate. Creșteți timpul de așteptare între „vreau” și „se întâmplă”.

Evitați utilizarea tehnologiei în mașini și restaurante și , în schimb, învățați-i să aștepte, în timp ce conversează sau se joacă jocuri clasice.

3. Stabiliți limite. Copiii au nevoie de ele pentru a crește sănătoși și echilibrați. Faceți-le un program strict și o rutină pentru orele de masă, de somn și de tehnologie.

Trebuie să fiți creativi pentru a-i convinge să facă ceea ce este bine pentru ei, mai ales că, de cele mai multe ori, acesta este exact opusul a ceea ce își doresc ei.

Copiii au nevoie de micul dejun și de alimente nutritive. Ei trebuie să-și petreacă timpul în aer liber și să meargă la culcare la o oră stabilită, așa încât a doua zi să poată merge la școală și să fie pregătiți să asimileze informații noi.

Transformați lucrurile neplăcute în jocuri distractive și emoționale care să-i stimuleze.

4. Obișnuți-i cu sarcini casnice. Reprezintă baza unei viitoare dezvoltări a abilităților de muncă. Iată câteva exemple: să așeze patul, să-și aranjeze jucăriile, să aranjeze masa, să prepare gustări, să-și facă pachetul pentru școală.

5. Fiți creativi și ajutați-i să-și îndeplinească sarcinile, la început, cu relaxare și într-un fel distractiv și jucăuș, astfel încât creierul lor să asocieze asta cu ceva pozitiv.

6. Învățați-i să socializeze . În acest sens, este important să învețe să împartă jucăriile, să piardă/să câștige în cadrul jocurilor, să învețe să accepte și părerea celor din jur, să-i complimenteze pe ceilalți, să se bucure de reușitele celorlalți, să folosească „ te rog/mulțumesc”.

Conform terapeuților, copiii se schimbă în momentul în care părinții își schimbă abordarea.

7. Reguli de folosire a telefonului

Copiii de la nivel elementar primar au nevoie să își creeze obiceiul unei perioade de relaxare după orele de școală. Aceasta nu este o vârstă la care să-și creeze obiceiul de a petrece timp pe telefon.

Lectura, desenul, grădăritul, cățărutul în copaci, mersul pe bicicletă vor umple timpul copiilor care nu se joacă pe telefon. În situațiile în care un copil între șase și nouă ani își suna un prieten, sunt foarte importante manierele unei conversații telefonice. Aceasta este vârsta la care un copil își exersează maniera de a da un telefon la magazinul de animale, la un restaurant, la un magazin cu materiale creative, unui prieten sau unei rude. Jucați-vă pe roluri până ce copilul își dobândește toate detaliile unei conversații telefonice manierate.

1. Când copilul dă un telefon, trebuie să spună cine este înainte ca persoana apelată să îl întrebe despre asta. Dacă un copil nu se prezintă singur, atunci persoana cu care vorbește trebuie să întrebe politicos cine suna. Jocul repetat cu roluri este cheia reușitei.
2. Când folosesc telefonul, copiii trebuie să-i respecte pe ceilalți. Nu este potrivit pentru această vârstă ca un grup de copii să sune pe cineva. Folosirea telefonului ca jucărie sau ca distracție poate deveni rapid un lucru neplăcut și nepolitic și nu este potrivit pentru copii.
3. Copiii care sună acasă la dvs. trebuie de asemenea să respecte aceleași bune maniere. Când acest lucru nu se întâmplă, părinții copilului apelat trebuie să-i reamintească celui care a sunat care este comportamentul potrivit. Când răspunsul nu este totuși unul politicos, ar trebui contactați părinții apelantului și informați cu calm și cu respect despre situație. Copiii din comunitatea noastră merită sprijinul tuturor părinților.
4. Copiii de la nivelul elementar primar ar trebui să folosească telefonul doar în prezența părinților lor, nu în altă cameră. Aceștia au nevoie de îndrumările părinților lor pentru a-și crea bune maniere și obiceiuri. Acest lucru este foarte important mai târziu, când copilul intra în anii de adolescență.
5. Deținerea telefoanelor proprii nu este adecvată vârstei copiilor de nivel elementar primar. Se poate păstra un telefon mobil al întregii familii într-un coș din bucătărie pentru acele situații rare și speciale. Însă acest telefon nu trebuie să ajungă în camera copilului, ca de altfel, niciun alt telefon.

8. Alegeți împreună filmele

Filmele și televizorul nu sunt recomandate ca o activitate regulată a copiilor la această vârstă. De la vârsta de șase ani, când copilul intra în următorul plan de dezvoltare, nu recomandăm mai mult de o singură oră de televizor sau filme la un loc în fiecare săptămână.

Toate filmele ar trebui privite de către copii împreună cu părinții. Este posibil ca anumite filme cu recomandare peste 12 ani să nu fie potrivite de fapt pentru această vârstă, iar cele pentru 16 ani sau mai mult clar nu sunt adecvate pentru copiii de nivel elementar primar. Dacă dintr-un anumit motiv special, un anumit film trebuie urmărit, acesta va fi mai întâi văzut de către părinți, în absența copilului și aceștia decid care părți din film sunt în regulă pentru a fi văzute împreună cu părinții mai târziu. Poate copilul tocmai ce a terminat de citit o *carte* iar acum urmărește ecranizarea împreună cu părinții. Poate copilul tocmai ce a fost la spectacolul de balet, iar acum urmărește împreună cu părinții o producție video a unei companii de balet.

Poate copilul a finalizat un raport foarte lung despre păsări, iar acum dorește să vadă *un film despre păsări*, bineînțeles, împreună cu părinții săi.

9. Limitați jocurile video

Jocurile video nu ar trebui introduse în viața niciunui copil în nici o perioadă și la niciun nivel. Jocurile video creează o dependență, sunt dificil de rezolvat și aproape imposibil de eliminat o dată introduse în viața copilului. Toate acestea includ și jocurile portabile. Un joc autentic de șah a ținut locul jocurilor electronice în multe familii. Există foarte multe informații disponibile pentru citit cu privire la jocurile video și efectele lor negative asupra copiilor.

10. Limitați folosirea internetului și a calculatorului

Toate ecranele, reprezentând calculator, jocuri sau TV, ar trebui ținute în camera de zi a familiei, în care adulții sunt tot timpul prezenți.

Folosirea internetului nu este potrivită pentru vârsta copiilor de nivel elementar primar. Aceasta este o vârstă potrivită pentru ei de a-și perfecționa abilitățile de cercetare autentică. Ideal ar fi ca părinții să folosească internetul când copilul este la școală sau când acesta doarme.

Ar trebui puse la dispoziția copilului acasă o serie de enciclopedii, de cărți despre lume și altele cu informații de specialitate.

Dezvoltarea abilităților de care copilul are nevoie pentru a folosi cărțile reale în lumea reală senzorială pentru a cerceta, a studia și a se recrea poate fi împiedicată, întreruptă sau alterată de folosirea internetului. Mergeți cu cel mic la bibliotecă; încurajați-l să folosească o varietate de materiale, precum hârtie, creioane, pensule, foarfeci, materiale creative și multe, multe cărți. Oferiți-i copilului cărți despre cum să deseneze și exersați metodele de desen cu acesta. Internetul permite accesul imediat și fără restricții la pagini online care pot avea conținut sexual grafic, elemente de profanare, rasiste sau de altă factură negativă sau violentă. Aceste pagini pot fi accesate cu ușurință, chiar și în mod neintenționat, prin simpla folosire a motoarelor de căutare.

Dacă un copil are nevoie de informații despre un subiect aparte pentru un referat, acesta îl poate ruga pe unul dintre părinți să-i găsească informația respectivă într-un moment în care copilul nu este prezent.

11. Alegeți împreună muzica

Copiii de la nivelul elementar primar ar trebui să aibă acces frecvent la o vârstă varietate de genuri muzicale, de perioade artistice și artiști, și nu doar la ceea ce vinde industria muzicală actuală și la ceea ce difuzează mass media. Este foarte important ca părinții să aibă cunoștință de ceea ce ascultă copiii lor, așa cum trebuie să știe despre programele TV sau filmele pe care le privesc. Prin mesaje violente, lipsite de respect și cu elemente de cruzime sau printr-o muzică răgușită nu poate fi îmbogățit caracterul niciunui copil.

Trupele și artiștii care sunt adecvați copiilor de la nivelul elementar, sunt aceia care exprimă un mesaj de ansamblu și produc muzică care să ajute la dezvoltarea atitudinilor pro sociale. Versurile trebuie să fie potrivite vârstei, ceea ce exclude majoritatea melodiilor pop despre relații de dragoste, despre sexualitatea tinerilor, despre valorile comerciale, despre suicid sau alte teme morbide. Părinții trebuie să verifice Cd-urile înainte de a le da copiilor lor să le asculte, așa cum ar trebui să vadă un film înainte de a-l arata acestora. Când copiii sunt expuși la versuri neadecvate în locuri publice sau la radio, este important să discutați cu aceștia despre ele, încurajând întotdeauna gândirea critică și adoptarea pe deplin a valorilor.

12. Evitați centrele comerciale

Există multe alte locuri în care să mergeți! Așteptați adolescența pentru a începe experiența mersului în mall. Faceți-vă cumpărăturile pe cât de mult posibil în timp ce copilul se afla la școală. *Stabiliți standarde înalte în viața copiilor dvs. cu privire la a cumpăra și a avea.*

La aceasta vârstă, copiii nu ar trebui să meargă în centre comerciale cu alți copii și cu părinții acestora. Părinții ar trebui să fie întotdeauna lângă copiii lor de fiecare dată când aceștia se află într-un astfel de loc, să se plimbe cu ei, să ia masa avându-i sub supraveghere sau să meargă la toaleta cu ei. Obişnuiți copiii pe cât posibil să ia masa în restaurantele din oraș mai degrabă decât în cele din centrele comerciale.

6. SOSIREA SI PLECAREA

NIVEL PREȘCOLAR ȘI ANTEPRESCOLAR ÎN CADRUL PROIECTULUI NOSTRU

Prezența obligatorie la grădiniță este 5 zile pe săptămână, exceptând sărbătorile legale.

Accesul în grădiniță începe la ora 8.00.

Părinții sunt rugați să aducă copilul între 8.00 și 8.30.

Accesul nu mai este permis începând cu 8.30.

Programul se termină la 13.00.

Părinții sunt rugați să ia copilul de la grădiniță între 12.45 și 13.00.

Fiecare copil înscris la grădiniță este capabil să intre singur în holul grădiniței ori împreună cu un prieten sau un educator, și ce sentiment minunat de independență apare când copilul realizează că părinții au încredere în el! Vă rugăm să nu vă aduceți copilul în interior, acest lucru transmițând un mesaj de dependență copilului și astfel i se descurajează independența. Rugăm părinții să-și lase copiii în zona destinată în fiecare dimineață. Educatorii noștri ajută copiii să se deplaseze singuri către clasa lor, sau împreună cu un prieten sau educator dacă este nevoie. Vă rugăm să vă luați la revedere scurt și într-un mod vesel. Asigurați-vă că le transmiteți odată cu la revedere și mesajul că vor avea o zi minunată! Dacă aveți vreo ezitare, atunci copilul poate simți că acesta nu este un loc sigur și distractiv și poate simți anxietate. Dorim ca grădinița să fie o experiență minunată pentru fiecare copil și puteți ajuta la acest lucru în multe moduri.

Nu vom permite copilului să plece acasă cu nici o persoană care nu este trecută pe lista de urgențe, așadar nu trimiteți pe nimeni să ia copilul de la grădiniță dacă nu este înregistrat. Fiecare persoană din lista de urgențe care vine să ia copilul trebuie să prezinte cartea de identitate educatorului de fiecare dată.

Dacă ajungeți prea devreme, vă rugăm să așteptați împreună cu copilul dvs. până la ora de începere a programului de grădiniță, să-l conduceți către intrare și să spuneți un scurt și bucurios la revedere înainte de a-i permite copilului să meargă înăuntru singur. Asigurați-vă că ajungeți la timp (nu mai devreme sau mai târziu) pentru a vă lua copilul de la grădiniță, pentru a putea ține mai ușor evidența copiilor care pleacă. De asemenea între 8.00-8.30, copiii povestesc activități și impresii. După 8.30, venirea copiilor este un deranj pentru toți ceilalți deoarece încep activitățile de dezvoltare personală și se face prezența la

începutul programului. Vedeți programul de mai sus. Este foarte important să se păstreze o ordine la plecare și la sosire, pentru ca toți copiii să fie în siguranță și mulțumiți. Vă rugăm să vă asigurați că toți membrii familiei dvs. înțeleg importanța acestei cerințe, inclusiv bonele, bunicii sau oricine altcineva care vă poate aduce copilul la grădiniță.

Nu lăsați asupra lor bani, bijuterii sau telefoane mobile. Personalul grădiniței nu își asumă responsabilitatea în cazul pierderii acestor bunuri.

Nu lăsați cărucioare, biciclete cu care aduceți copii în curtea sau holul grădiniței.

La plecarea de la grădiniță, în zona de vestiare, când copilul s-a întâlnit cu părintele este în responsabilitatea părintelui care vine să-l ia de la grădiniță.

Astfel, părintele este responsabil de asigurarea respectării regulilor în zona de vestiar:

- folosește un tempou mai redus al vocii;
- nu se trănțește ușa;
- nu se aleargă prin interior: vestiare și coridoare;
- se descălță și se schimbă încălțăminte de interior în zona vestiarelor;
- deschide numai dulapul copilului său și nu al altui copil;
- ia încălțăminte de copilul său și nu a altuia;
- rugăm insistent părinții să se asigure că ușa de la intrare este închisă corespunzător. Siguranța copilului este foarte importantă.

După ce ați luat copii, vă rugăm insistent să părăsiți incinta grădiniței.

Este interzis accesul în instituție a persoanelor aflate sub influența băuturilor alcoolice, sau a celor turbulente, de asemenea, se interzice intrarea persoanelor care au în posesie arme, sau obiecte contondente, substanțe toxice, explozive - pirotehnice, iritante, lacrimogene sau ușor inflamabile; cu publicații având caracter obscen sau instigator, precum și cu stupefiante și băuturi alcoolice.

Vă rugăm să nu aduceți în curtea instituției animale de companie. Dacă veniți însoțiți de acestea, vă rugăm să le lăsați în exteriorul grădiniței.

La sosire și la plecare, este important ca educatorul să creeze o atmosferă plăcută, caldă, în care copilul să pătrundă cu încredere. Prezența cadrului didactic, o mângâiere prietenoasă, un zâmbet, invitația către un centru sau poate faptul că este lăsat să vină cu un prieten în grădiniță (jucăria preferată despre care are atâtea de spus), îndrumarea lui către alți copii matinali, cunoscuți drept parteneri de joc, îl fac pe copil să accepte mai ușor despărțirea de părinți. La

sosirea în grădiniță, preșcolarii mari acordă ajutor în așezarea materialelor pe centre, finalizează o lucrare din ziua precedentă, sunt hotărâți să înceapă jocul, iar cei mici își aleg o jucărie și caută un loc mai retras ca să-și liniștească dorul de mama sau stau în jurul educatoarei, iar unii chiar își continuă somnul câteva minute pe o salteluță.

Sosirea și plecarea copiilor din grădiniță este un moment prielnic pentru educator și părinți de a împărtăși evenimentele de peste noapte sau de peste zi, cele care se referă la comportamentele copilului și-i pot influența comportamentul diurn/nocturn. E necesar să informăm părinții regulat despre comportamentul copiilor la masă, dar și despre stările lor în timpul activităților (unii sunt agitați, pot să facă febră sau să aibă vărsături).

7. PREZENȚA LA NIVELUL PREȘCOLAR ȘI ANTEPREȘCOLAR

Cu scopul de a determina copiii să se dezvolte și să se educe pe sine, aceștia trebuie să experimenteze ritmul unei prezențe regulate. Ei trebuie să fie prezenți la evenimentele zilnice din mediul pregătit. Trebuie să experimenteze descoperirea individuală și evoluția comunității. Mare parte din dezvoltarea copiilor de la nivelul preșcolar și antepreșcolar se realizează subtil și indirect. Deși majoritatea activităților sunt individuale, iar educatoarea lucrează cu fiecare în mod individual, există o rețea de interconectare inconștientă într-o comunitate. Copilul ca individ nu poate fi parte din aceasta coeziune socială dacă nu este prezent cu regularitate.

Fiecare copil este important pentru întregul grup. Fiecare moment din programul grupului este important pentru membrii individuali. Din acest motiv, solicităm ca fiecare copil să fie prezent la grădiniță cu regularitate. Dacă copilul dvs. va absenta, vă rugăm să anunțați. Dacă există motive serioase pentru care copilul dvs. va lipsi pentru o perioadă extinsă de timp, vă rugăm să vă consultați cu educatoarea. Când un copil de la acest nivel lipsește, poate fi dificil pentru acesta să se reconecteze și să-și reia propria dezvoltare și educație.

Buna colaborare prevede – și este și în interesul sănătății fiecărui copil și din respect față de ceilalți copii – să țineți copii acasă dacă observați orice semn de îmbolnăvire precum temperatura, dureri de gât, dureri de cap, secreție nazală abundentă, tuse, diaree, stări de vomă etc. pe parcursul a 24 de ore de observație.

Dacă este necesar ca un copil să stea numai în interior, cel mai indicat este să rămână acasă. Este dificil să lași un copil în interior, în vreme ce ceilalți copii sunt toți afară. De asemenea, vă rugăm să nu adresați educatorilor rugămintea ca cel mic să nu alerge afară sau să nu transpire. Sunt lucruri absolut firești pentru copii, în momentul în care ies afară, în curte. De asemenea, copiii sunt în continuă mișcare afară, e necesar să fie îmbrăcați mai subțire în comparație cu un adult care se deplasează mai mult cu mașina.

Vom solicita ca fiecare copil care pare bolnav în vreun fel să fie luat acasă imediat. Înțelegem cât de dificil poate fi să plecați în timpul programului de la serviciu, însă gândiți-vă cât de rău se poate simți copilul dvs. la grădiniță, când se simte bolnav și inconfortabil. Dacă un copil bolnav petrece o zi în plus odihnindu-se, probabil se va vindeca mult mai repede. Vă rugăm să țineți copilul acasă dacă dă semne de boală. Vă rugăm să anunțați dacă

copilul are vreo boală contagioasă, precum vărsat de vânt, tuse convulsivă sau pojar, astfel încât ceilalți părinți să își ia măsurile de precauție necesare. Legea ne cere să ținem contabilitatea cazurilor de boli contagioase.

Punctualitatea contează

Vă prezentăm câteva motive pentru care punctualitatea este importantă atât la nivel preșcolar dar și primar:

Dacă un copil întârzie la grădiniță/școală, acesta va pierde începutul activității/lecției. Acest lucru va întrerupe programul educatorului/profesorului de la clasa și al celorlalți preșcolari/elevi.

A întârzia nu reprezintă un început bun al zilei nici pentru dvs. și nici pentru copil.

Întârzierea la ore reprezintă probabilitatea ca preșcolarul/elevul să nu înțeleagă pe deplin ceea ce are de lucrat.

Copiii care întârzie la școală vor avea dificultăți în a se acomoda.

Copiii care se alătură unui grup cu întârziere se vor simți rușinați sau jenați că întrerup activitatea acelui grup.

Copiii pot pierde mesaje importante sau alte informații furnizate în absența lor.

Este important ca elevii să își creeze obiceiul de a fi punctuali la școală, obicei ce va crea un anume model de comportament mai târziu în viața acestora.

Pe măsură ce vor crește, este posibil ca elevii să fie nevoiți să rămână după ore pentru a recupera timpul pierdut din cauza întârzierii la ore.

Prezența la școală – O responsabilitate a părinților

Prin lege, copiii cu vârsta preșcolară trebuie să aibă acces la educație adecvată vârstei, abilităților și aptitudinilor lor. Ca părinte/tutore, dvs. aveți responsabilitatea de a vă asigura că copilul dvs. participă regulat și cu punctualitate la cursurile instituției la care acesta este înscris.

Ce se întâmplă dacă starea copilului nu este bună?

Ocazional copiii se pot îmbolnăvi, însă este important ca prezența regulată să fie menținută cât de mult posibil.

Nu lăsați simptome sau neplăceri minore să împiedice copilul dvs. să fie prezent la grădiniță. Personalul instituției vă va contacta întotdeauna, în cazul în care starea copilului dvs. nu este suficient de bună pentru ca acesta să rămână până la sfârșitul programului.

Dacă un copil este absent, părintele trebuie să anunțe telefonic din prima zi de absență și apoi să trimită dovada de la medic școlii, odată cu revenirea copilului la ore dacă acesta lipsește mai mult de 3 zile. Unele cazuri de acest gen pot necesita timp pentru a fi rezolvate, însă este esențial ca prezența la ore a copilului dvs. să fie continuă, pentru a evita orice alte noi complicații, precum pierderea ritmului de studiu.

Se poate prezenta copilul meu la programări medicale sau stomatologice?

Cu excepția cazului în care copilul dvs. trebuie să beneficieze de tratament medical sau stomatologic de urgență, toate programările ar trebui stabilite pe cât posibil după orele de curs sau în timpul vacanțelor școlare.

Dacă programarea nu se poate evita, vă rugăm să discutați cu cadrul didactic pentru sugestii suplimentare și să încercați să reduceți cât de mult posibil o eventuală întrerupere a programului școlar al copilului dvs.

Pot pleca în străinătate sau în vacanță cu copilul meu, în timpul semestrelor școlare?

O instituție școlară poate fi de acord cu o asemenea situație doar în condiții excepționale. Este necesar să aveți permisiunea directorului pentru a putea călători împreună cu copilul dvs. în timpul școlii. Lipsa acestei permisiuni poate atrage de la sine un avertisment scris cu sau excluderea copilului dvs. din instituție, iar zilele de absență vor fi marcate în documentele școlii.

Ce se întâmplă dacă copilul meu nu participă la orele de curs?

În cazul în care copilul dvs. nu are o prezență școlară regulată, iar absențele acestuia sunt nemotivate, dvs. ca părinte/tutore, vă faceți vinovat de încălcarea Legii educației.

8. INTRAREA ÎN GRUPĂ - NIVEL ANTEPREȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR -

Participarea părinților la activități ale grupei a reprezentat un alt prilej de cunoaștere a părinților, dar și un mod prin care aceștia au fost familiarizați cu programul grupei, cu conținutul și metodele didactice, cu materialele didactice și mijloacele necesare desfășurării activităților, cu modul de comunicare și abordare a situațiilor problematice, cu semnificația respectului față de copil. Părintele poate observa în timpul activității implicarea copilului în actul de predare – învățare, relația dintre el și educatoare, dintre el și ceilalți copii, competențele de care dă dovadă, dificultățile pe care le întâmpină, reușitele, etc.

Pentru grupele 0-3 ani nu se vor face observări la grupă. Copiii încă nu au capacitatea de a înțelege de ce părinții intră în spațiul lor și de ce pleacă fără ei. Vizita părinților în grupă este perturbantă atât pentru copilul observat, cât și pentru întreaga dinamică a grupei. Dacă este necesar ca părintele să vină în spațiul grupei, un membru al personalului are permisiunea să cheme educatorul sau copilul. Este recomandabil ca fiecare membru al familiei să înțeleagă această solicitare, inclusiv bonele, bunicii sau oricine altcineva poate avea legătură cu grădinița.

Prin intrarea la grupă părintele poate remarca:

- împărțirea sălii de grupă în centre, în funcție de diferitele tipuri de activități;
- tema pe săptămâna respectivă ilustrată la Centrul Tematic;
- așezarea materialelor la vedere, în rafturi plasate la nivelul copilului;
- alegerea materialelor în funcție de vârsta și interesele copiilor din grupă.

De asemenea părintele poate fi invitat să desfășoare secvența intitulată „*Momentul povestitor*” conform Curriculumului pentru educația timpurie 2019 prin care se statuează, ca moment obligatoriu, de 10-15 minute/zi. Educatoarea are libertatea de a plasa acest moment în programul zilnic al copiilor, în funcție de modul în care își gândește derularea activităților din zi, în funcție de temele abordate, de disponibilitatea copiilor etc., respectiv: fie la *Întâlnirea de dimineață*, fie ca moment de tranziție, fie la sfârșitul zilei sau a primei părți a zilei - înainte de masă, înainte de somn, înainte de plecarea acasă etc. Această activitate nu se va opri doar la lectura unui text și la câteva întrebări și răspunsuri pe marginea acestuia, ci poate conține, chiar dacă în momente/etape/zile diferite, și redarea conținutului textului citit, ca un exercițiu eficient de

exprimare și comunicare, în care face dovada înțelegerii textului și unde copilul ordonează și formulează propoziții, operații în care antrenează și gândirea.

La intrarea în clasă părintele trebuie să se porte natural cu copilul, însă nu este recomandat să poarte conversații lungi cu acesta. Copilului este pregătit anterior și i se explică faptul că părintele vine pentru a-l vedea cum lucrează.

De asemenea părintele trebuie să fie pregătit pentru orice fel de comportament pe care îl poate avea copilul. Nu trebuie să manifeste dezamăgire dacă preșcolarul nu se ridică la nivelul așteptărilor. Copilul poate fi foarte entuziasmat de prezența părintelui la grădiniță, așa că această situație cu siguranță poate aduce câteva abateri de la rutina sa normală.

Părintele rămâne la observare timp de 30 de minute. Dacă i se pare părintelui că îi displace copilului faptul că aceste se află în clasă, este indicat să se retragă mai devreme. Părintele are posibilitatea să constate că preșcolarul face lucruri pe care probabil nu le făcea cu o săptămână în urmă. Fiecare copil este diferit și fiecare copil lucrează în propriul său ritm.

Este indicat ca în timpul observării *i n v i t a t u l* să nu folosească telefonul mobil și să nu facă fotografii/filmări în grupă. Copiii pot fi deranjați de acest lucru și își pot schimba comportamentul.

În cazul în care sunt ambii părinți în observare, este bine să nu discute între ei în timpul observării. Ar fi mai bine ca opiniile și comentariile să le împărtășească după timpul de observare. Părintele poate urmări prezența, absența sau progresul următoarelor aspecte:

1. Exercițarea libertății de a alege

- a) Invitația spontană
- b) Abilitatea de a alege

2. Interesul în ceea ce lucrează

- a) Intervalul de concentrare
- b) Atenția față de detalii, secvențialitate și ordinea corectă

3. Controlul și coordonarea

- a) Mânuierea materialului
- b) Coordonarea motrică
- c) Coordonarea mână/ochi

d) Precizia către perfecțiune

4. Concentrarea

a) Lucrează până termină

b) Repetiția

5. Independența

a) Poate lucra bine singur

b) Are nevoie de ajutorul educatoarei câteodată

6. Strângerea materialelor

a) Pune materialele la locul lor

b) Ajuta la menținerea ordinii în mediu

7. Performanța

a) Prezentarea (prima perioadă)

b) Exersarea (a doua perioadă)

c) Cunoașterea (a treia perioadă)

d) Memorarea

e) Aplicarea cunoștințelor

8. Relațiile sociale

a) Respectul

b) Cooperarea

c) Ajutorul acordat

În cazul în care părintele dorește să discute cu educatoarea despre o situație/aspect observat la grupă, cel mai bun moment este după terminarea programului sau la consultații, pentru a nu perturba activitatea grupei.

La plecare, părintele se adresează copilul și îi spune „Trebuie să plec acum, ne vedem la prânz. La revedere.” Apoi merge spre ușă și o închide.

Formele concrete de colaborare între cele două părți sunt diferite în funcție de scopul urmărit și modul de realizare:

Discuțiile ocazionale / întâlnirile întâmplătoare cu părinții au menirea de a găsi împreună soluții problemelor cu care se confruntă copilul fie la grădiniță, fie acasă. Pentru bunul mers al educației celor mici, s-a discutat spontan cu părinții, ori de câte ori s-a ivit prilejul (când au venit sau au plecat de la grădiniță) sau cu ocazia diferitelor evenimente organizate la nivelul grupei.

Munca cu colectivul de părinți îmbracă forma ședințelor ,care sunt organizate sub diferite forme. Lectoratele cu părinții, organizate sistematic, au drept scop o vie propagandă pedagogică în rândul părinților și a comunității. Părinții beneficiază în cadrul lectoratelor, de prezența și consilierea unor specialiști din domeniul psihopedagogiei sau a unor reprezentanți ai instituțiilor cu care grădinița derulează programe în parteneriat (poliție, dispensar medical, instituții culturale, ONG-uri). Tematica abordată în cadrul lectoratelor este diversă: „Împreună este mai ușor!”; “Ce nu ne place la comportamentul copiilor noștri?”; “O nouă informație,un nou pas în relația cu copilul meu”; “Cât timp acordăm pentru a ne juca cu copilul nostru?” „Televizorul și calculatorul-prieteni sau dușmani?”;“Cum să devii un părinte mai bun?” „Copilul unic și dragostea excesivă”; “Ne întrebați,vă răspundem!” etc. În cadrul lor, părinții au fost sfătuiți ce să facă și ce să nu facă privind educarea celui mic: să-l iubească, să se bucure cu el, să aibă încredere în el, să-l protejeze, să-i vorbească frumos cu un ton cald și blând, să se joace cu el, să „muncească”cu el, să-i arate ceea ce-l interesează, să-i răspundă la întrebări, să-l aprecieze, să-l recompenseze, să-i fie un bun exemplu,să nu-l jignească; să nu-l umilească; să nu țipe la el; să nu-l descurajeze; să nu spună ”n-am timp, lasă-mă”; să nu-l amăgească spunându-i „îți cumpăr” dar între timp să uite etc.

„Colțul părinților” amenajat într-un loc vizibil, este locul de unde mama sau tata a aflat despre evenimentele din grădiniță, despre o poezie, o poveste, un cântec care a fost învățat ,despre un teatru care va fi în unitate,etc. Realizarea unor vitrine cu material informativ de specialitate stimulează interesul și curiozitatea părinților. Consultarea unora dintre acestea (cărți, broșuri, referate, planuri de intervenție, etc.) contribuie la lărgirea experienței pedagogice a părinților și, implicit, la o implicare potrivită în anumite situații educaționale.

Amenajarea unor expoziții pentru părinți realizate pe tot parcursul anului cu diferite ocazii: „Iată, vine Moș Crăciun!”; „Ziua Unirii”; „E ziua ta, mămico!”; Hristos a Înviat!” etc. dau posibilitatea părinților să observe priceperile și deprinderile copiilor lor, ele fiind rezultatul muncii lor de la activități practice, activități de pictură, desen, modelaj, etc.

Participarea părinților la excursii, vizite, serbări, aniversări constituie momente de distracție, relaxare și cunoaștere reciprocă și de implicare a acestora în actul educativ. Părinții sunt implicați nu doar în organizarea acestor evenimente ci vin și cu sugestii, propuneri de teme, de activități.

Pentru atragerea unor surse extrabugetare se pot organiza și desfășura împreună cu copiii și părinții programe artistice cu taxă simbolică pentru părinți, banii obținuți folosindu-se pentru a achiziționa jucării sau alte materiale necesare grupei de copii precum și în scop caritabil – exemplu - ”Târgul de măștișoare”.

În cadrul formelor de colaborare mai sus menționate s-a observat ”pe viu” relația dintre copii și părinți, anumite hobby-uri, preferințe sau talente ale familiei, precum și modul în care părinții își cunosc copiii. Adevărații beneficiari sunt copiii, ei simțind dragostea și apropierea părinților, nu numai prin bunăvoința și bucuriile ce li se oferă acasă, ci și din interesul pe care părinții îl acordă în realizarea activităților din grădiniță. Părinții au șansa de a deveni participanți la educație, prin implicarea afectivă și prin emoțiile trăite alături de copiii lor având prilejul de a sta foarte aproape de copii, de ai înțelege mai bine, de a-i observa și a vedea cum se comportă aceștia în colectiv. Participând afectiv și efectiv la viața grădiniței, părinții nu vor mai vedea doar funcția socială a acesteia, de supraveghere a copiilor atunci când ei lipsesc de acasă, ci vor conștientiza că ea desfășoară un proces instructiv-educativ bine fundamentat și organizat.

9. PROCEDURA MERSULUI LA TOALETĂ LA NIVEL ANTEPREȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR

Majoritatea preșcolarilor deja merg singuri la baie după vârsta de 4 ani, însă acest lucru nu garantează absența micilor accidente sau chiar regrese în cadrul achiziționării acestei deprinderi. Lipsa controlului asupra necesităților fiziologice la vârsta preșcolară poate fi motiv de frustrare și iritare pentru părinți, dar și motiv de rușine pentru copii. Deși studiile arată că fetele învață înaintea băieților, părinții trebuie să fie conștienți că fiecare copil este unic, iar comparațiile nu sunt productive. Copilul va reuși să meargă singur la baie doar în momentul în care va fi pregătit fizic și psihic. Un rol esențial în învățare îl are motivația – voința copilului de a purta „chiloței de băiat/fată mare” și dorința de a-i imita pe adulți sunt lucrurile care decid durata de timp în care copilul învață să meargă singur la toaletă.

- ✓ Forțarea copilului de către părinți va obține exact contrariul celor dorite. Mai degrabă părinții pot încerca următoarele tactici:
- ✓ Puterea exemplului funcționează de cele mai multe ori la copii.
- ✓ Dacă aveți un frate mai mărișor sau un coleg de grădiniță cu o dezvoltare mai accelerată, lăsați-i să stea pe oliță unul lângă celălalt și explicați-i copilului mai mic ce se întâmplă și ce are de făcut.
- ✓ Folosiți un sistem de recompense. Puteți utiliza mici recompense atunci când copilul anunță că vrea să meargă la baie, își dă singur pantalonii în jos, sau are inițiativă de a se așeza pe oliță sau vasul de toaletă. Ca recompense folosiți grafice viu colorate sau chiar laude și îmbrățișări. Trebuie menționat faptul că recompensele nu funcționează pentru toți copii și, în al doilea rând, dulciurile ca recompense pot produce probleme: pe lângă cariile dentare, nu de puține ori copiii urinează câțiva stropi la fiecare 5 minute, doar pentru o bomboană în plus.
- ✓ De câte ori este posibil, renunțați la scutec.
- ✓ Dacă copilul trebuie să meargă la grădiniță și încă nu reușește să meargă singur la toaletă de fiecare dată, îl puteți învăța dinainte cu rutina programului. Observați orele la care preșcolarul are nevoie să meargă la toaletă și încercați să anticipați – dacă după masa de dimineață copilul de obicei are scaun, puneți-l pe oliță în fiecare dimineață după micul dejun.

- ✓ Mergeți la medicul pediatru pentru a elimina eventuale afecțiuni, cum ar fi constipația.
- ✓ Dacă nu obțineți rezultate, scădeți așteptările – în loc să îi cereți copilului să facă „treaba mare” în vasul de toaletă, goliți scutecul în toaletă și cereți-i să tragă apa. Data viitoare încurajați-l să se așeze pe vas.

Învățarea mersului la toaletă și controlarea necesităților fiziologice este un pas foarte mare și important pentru un copil mic. Deși oamenilor mari li se pare un lucru foarte firesc, copiilor trebuie să li se explice ce înseamnă reziduurile corporale, precum și unde, cum și de ce acestea trebuie eliminate cât mai igienic. Totodată acest proces de învățare necesită foarte multă răbdare din partea părinților. În primul rând, deoarece copilul nu învață peste noapte, iar în al doilea rând, reușita necesită multă încurajare și laudă.

Nu există o vârstă optimă la care un copil să fie învățat cu olița. De obicei copii mici învață să meargă singuri la toaletă între 2 și 3 ani, iar fetele sunt pregătite mai devreme decât băieții. Acest proces poate dura câteva săptămâni sau câteva luni și nu se încheie odată ce copilul a învățat să meargă în timpul zilei. Copiilor le ia mai mult timp să învețe să rămână „uscați” în timpul nopții. Nu este un lucru neobișnuit ca un copil să „ude patul” în mod accidental și la 7 ani. Copiii învață mai întâi să își controleze sfincterul anal, apoi mușchii pentru a reține urina.

Copilul este pregătit să învețe să meargă la toaletă atunci când dorește să facă acest lucru. Părinții trebuie să știe că nu pot alege ei momentul când să-i învețe pe cei mici cu mersul la oliță, deoarece copii trebuie să fie pregătiți, atât fizic, cât și psihic.

Cel mic este pregătit atunci când:

- ✓ achiziționează anumite aptitudini psihice – știe că urmează să urineze și asociază senzația fizică cu un anumit rezultat; îi pasă de rezultat;
- ✓ poate urma instrucțiuni simple;
- ✓ poate sta liniștit pe un scaun, timp de cel puțin 5 minute;
- ✓ rămâne uscat pentru mai mult de 2 ore în timpul zilei sau în timpul somnului de amiază;
- ✓ știe denumirea majorității părților corpului;
- ✓ poate să meargă la baie și să își tragă sau ridice singur pantalonașii;
- ✓ se simte inconfortabil cu scutecul murdar – apare dorința de a fi curat;
- ✓ are eliminări previzibile și regulate ;

- ✓ cere să fie îmbrăcat cu lenjerie de „oameni mari” sau arată interes pentru olița sau toaletă;
 - Copilul mic nu este pregătit să meargă la oliță atunci când:
- ✓ nu vrea să i se scoată scutecul sub nici o formă;
- ✓ stă pe oliță, apoi urinează pe podea;
- ✓ își scoate scutecul apoi își face nevoile pe podea;
- ✓ părintele îi propune să încerce să facă la oliță, iar copilul refuză sau spune „Nu, nu, nu”.

Cum începeți învățarea mersului la toaletă?

În primul rând, părinții trebuie să aibă multă răbdare și să pună la dispoziția copiilor tot ce au nevoie. Niciodată copilul nu trebuie forțat să stea pe oliță și nici să fie pedepsit pentru eventualele accidente. Înainte de a începe învățarea mersului la toaletă, puteți să îi arătați celui mic cum se face, urmărind modelul părintelui sau al surorii/fratelui mai mare. Trebuie să vă decideți dacă îl veți învăța pe cel mic să facă la oliță sau direct la toaletă. Olița este foarte accesibilă pentru copil, însă trebuie golită. De asemenea puteți să folosiți toaleta, dar cel mai probabil veți avea nevoie de un adaptor.

O altă decizie pe care părinții trebuie să o ia este terminologia. Copii mici trebuie să denumească funcțiile fiziologice, însă în termeni mai ușori de folosit pentru ei. Important este ca părintele să se gândească pe termen lung - orice cuvânt sună drăgălaș rostit de un copil de 2 ani, însă lucrurile pot sta altfel peste câțiva ani. Părinții întreabă copilul de mai multe ori pe zi dacă are nevoie să meargă la toaletă. Stabilesc un program regulat de mers la oliță: dimineața după trezire, înainte și după masă, înainte de culcare, etc. Copiii trebuie învățați să se spele pe mâni după ce folosesc toaleta. Părinții pot amâna mersul la toaletă dacă copilul nu pare interesat. Cei mici nu trebuie demoralizați sau învinovați. Nu trebuie pedepsite „accidentele” neplăcute. O serie de probleme pot apărea în timp ce copilul se obișnuiește să meargă singur la toaletă. Cel mai adesea apar datorită stresului indus de către părinți sau „disputelor” dintre părinți și copil. „Accidentele” se întâmplă indiferent cât de repede învață să meargă singur la toaletă. În aceste cazuri părintele trebuie să-și păstreze calmul și să nu-l certe pe copil.

Câteodată copilul înregistrează un regres – fie indiciile arată că este pregătit, dar nu reușește să facă singur la oliță, fie nu poate controla, după ce aparent a învățat să meargă singur la toaletă. Aceste situații se întâlnesc de obicei în preajma apariției unei boli, sau dacă cel mic suferă de infecții urinare.

De cele mai multe ori regresia are cauze emoționale și nu fizice. Este important ca problemele din familie să nu se răsfrângă asupra celui mic.

În cadrul grădiniței, preșcolarii vor fi încurajați să meargă la toaletă și li se va aminti să folosească frecvent toaleta pe durata programului.

Părinții sunt sfătuiți să țină o strânsă legătură cu personalul grădiniței pentru ca mersul la toaletă să fie un succes. Pentru eventualele accidente, se recomandă ca în dulăpiorul preșcolarului să existe un schimb pentru asemenea situații. De asemenea, pentru această reușită părinții sunt rugați să îmbrace copii cu haine confortabile pe care preșcolarii să le manevreze cu ușurință în procedura mersului la toaletă.

10. ȚINUTA CORESPUNZĂTOARE LA NIVEL ANTEPREȘCOLAR ȘI PREȘCOLAR

În cadrul grupelor de grădiniță înscrise în proiectul nostru se încurajează folosirea hăinuțelor cu care copii se pot îmbrăca ușor fără ajutorul adulților. Este important ca fiecare copil să se poată dezbrăca/îmbrăca dacă este nevoie. Știm cât de frumoase pot fi hainele de copii, însă este în interesul copilului ca acesta să poarte haine de toată ziua, cu închizători simple. Scopul nostru este independenta și dacă cel mic are nevoie de ajutor pentru a merge la toaleta din cauza unei cataramă de la curea, atunci acesta nu va mai putea fi independent în acel moment.

Se recomandă evitarea hainelor care au capse greu de închis, curelele, panglicile sau altceva ce copilul nu poate folosi.

De asemenea hainele cu elastic sunt cele mai potrivite, precum și cele care au fermoare sau nasturi ușor de folosit, bluze lejere sau, dacă este necesar cu rochițe scurte (astfel încât să nu se agațe vreo parte a acestora, să se calce pe ele sau să intre în vasul de toaleta).

Din motive igienico-sanitare hainele de grădiniță trebuie să fie curate, confortabile, ușor de spălat, potrivite pentru vremea de afară.

Hainele copiilor nu ar trebui să îi încurce la activitățile și jocurile de la grădiniță ci ar trebui să le permită să alerge, să se cațäre, să se joace fără probleme.

Scurtele ar trebui să aibă pe ele notate numele copiilor. Se întâmplă destul de des ca mai mulți copii să aibă haine aproape identice, greu de identificat a cui e. La fel e și cu încălțăminte de iarnă.

În ceea ce privește încălțăminte, se recomandă ca încălțăminte de interior să fie adecvată. Șlapii nu sunt adecvați deoarece copiii alunecă, îi scapă din picioare. Nu pot desfășura activități sportive, de mișcare, întreceri, ștafete sau pași de dans. Nu e recomandat să se poarte încălțăminte prea alunecoasă, precum papucii din plastic. De preferat și mai confortabili ar fi pantofii sport. Când părintele alege încălțăminte pentru copilul, luați în considerare un sortiment cu care se poate încălța/descălța singur. Este de preferat ca acesta să poarte încălțăminte cu Velcro (arici), astfel încât să se poată încălța și descălța ori de câte ori dorește. În jurul vârstei de 4 ani, începem preșcolarii să învețe cum să-și lege șireturile.

Pentru situații de urgență este bine ca în dulapul copiilor să existe un rând de haine pentru schimb (șosete, lenjerie de corp, pantaloni lungi sau scurți, bluze), mai ales pentru copii de grupa mică. În cazul grădinițelor cu program prelungit, pentru somn copiii au nevoie de pijamale mai ales în perioada rece a anului și trebuie schimbate în fiecare săptămână. (vinerea se vor lua acasă și luna se vor aduce).

Pentru zilele toride de vară, ținuta copiilor trebuie să includă chipiuri, batistuțe, pălărioare pe cap.

Copiilor le este interzis să poarte la grădiniță bijuterii, bani, telefoane mobile, poșete, ochelari de soare sau alte accesorii cu funcție strict decorativă.

Se recomandă îmbrăcarea copiilor cu haine „în straturi” pentru a le fi mai ușor să se adapteze la diferențele de temperatură ce pot apărea în cursul unei zile.

De asemenea pentru a veni în sprijinul personalului grădiniței și pentru a preîntâmpina evenimente nedorite, rugăm părinții să eticheteze toate hainele pe care le aduc la grădiniță, în special jachetele, care se rătăcesc cel mai des. Nu ne asumăm responsabilitatea pentru eventualele lucruri pierdute. De asemenea, părinții sunt rugați să verifice săptămânal cutia cu lucruri pierdute. La fiecare final de lună, hainele nerevendicate de niciun părinte vor fi donate unui centru de copii sau copiilor nevoiași. Părinții sunt rugați insistent să nu permită copiilor să poarte haine cu însemne violente sau cu personaje violente din desene animate. Este foarte important să menținem un loc neutru și prietenos, netolerând joaca violentă de niciun fel.

Pentru dezvoltarea optimă a preșcolarului și menținerea sănătății pentru a frecventa cursurile grădiniței în bune condiții, se recomandă următoarele în privința vestimentației:

- Perie hainele afară, ci nu în cameră, pentru a nu împrăști praful;
- Ai grijă să-ți perii hainele de stradă imediat după dezbrăcarea lor, nu le purta în casă deoarece ele sunt o sursă de microbi și praf proveniți din locurile publice;
- Hainele de casă și cele de joacă trebuie să fie ușoare și comode;
- La culcare îmbracă-te cu pijamaua /cămașa de noapte;
- Îngrijește-ți încălțăminte, curățând-o de fiecare dată după folosire;

În ceea ce privește igiena locuinței și a sălilor de grupă se recomandă:

- În orice anotimp, dimineața și seara, deschide fereastra pentru a aerisi camera;

- O dată pe zi, scoate la aer lenjeria de pat și pijamaua;
- Dimineața și seara aranjează singur(ă) patul;
- Plantează plante de cameră și le îngrijește;
- Așează jucăriile în ordine, într-un loc special;
- Nu intra în cameră cu încălțăminte de stradă.

Igiena locuinței este importantă, astfel încât preșcolarul își menține sănătatea pe tot parcursul zilei, bucurându-se de toate activitățile ce-i aduc plăcere dar și de timpul petrecut cu părinții. Se recomandă:

- Nu sta într-o cameră în care sunt deschise în același timp fereastra și ușa, deoarece se produce curent și te poți îmbolnăvi;
- Camerele trebuie să fie luminoase deoarece în casa unde nu intră soarele pe fereastră, intră doctorul pe ușă;
- Nu sta, și mai ales nu dormi într-o cameră plină de praf, fum sau miros urât;
- Pentru a păstra umiditatea într-o cameră încălzită, se pune un vas cu apă pe sursa de căldură (calorifer, sobă).

11. MEDICAȚIA SAU URGENȚELE MEDICALE

Sănătatea este un concept cu multe fațete și nu se referă numai la lipsa bolilor, dar la o stare de bine fizică, psihică, emoțională și socială.

Sistemul imunitar al copiilor se maturizează până la vârsta de 2 ani și peste. Intrarea/prezența copiilor în colectivitate expune, inevitabil, copiii la contactul cu alți copii, riscul transmiterii bolilor fiind mult mai mare.

Pentru a reduce cât mai mult acest risc, detaliem unele din cele mai frecvente situații care se întâlnesc în colectivitate:

1. În cazul în care copilul devine febril în seara precedentă (sau în timpul weekendului) vă rugăm, să NU veniți cu copilul în comunitate, fără avizul epidemiologic al medicului curant în care să se menționeze că este clinic sănătos și că poate intra în colectivitate. De obicei, febra apare în cadrul bolilor infecțioase cu risc de transmitere în comunitatea de copii. În aceeași situație, chiar dacă copilul a reacționat prin dispariția febrei după administrarea tratamentului antitermic- acest lucru nu înseamnă că el nu poate transmite o posibilă infecție și altor copii.

Atunci când copilul este bolnav (de obicei este vorba de viroze de sezon) un factor important îl constituie odihna. Este foarte important pentru refacerea cât mai rapidă a copilului să stea un interval variabil de timp (în funcție de situație, starea imunologică a copilului etc.) la domiciliu.

În situația în care copilul devine febril cât timp este la grădiniță, părinții vor fi anunțați pentru a lua copilul. Dacă situația impune un tratament antitermic (febra foarte înaltă) veți fi anunțați.

În cadrul grădiniței nu se acceptă administrarea tratamentului antitermic decât în situațiile de urgență, dar NU pentru copiii care au fost febrili, în cadrul diverselor infecții.

2. În cazul în care copilul are scaune diareice (scaune moi/apoase/semilegate/ cu mucus, urât mirositoare). Principalul motiv al apariției acestora este reprezentat de gastroenterocolitele infecțioase. Vă rugăm să NU aduceți copilul în colectivitate până nu efectuați un consult de specialitate/ analize de laborator. Intrarea în colectivitatea să se facă după efectuarea tratamentului și cu aviz epidemiologic.

3. În cazul erupțiilor cutanate la copiii ai căror părinți cunosc că nu au probleme

dermatologice cronice (de exemplu dermatită atopică) sau alergii cutanate, vă rugăm să contactați medicul curant al copilului, pentru a se exclude riscul existenței unei infecții.

4. Un subiect foarte important este administrarea medicamentelor în colectivitate! Acest aspect este consumator de timp și are multe implicații.

Un exemplu este al siropurilor de tuse. Se creează situații neplăcute când un copil primește tratament și alți copii nu înțeleg de ce nu primesc și ei, de ce există un comportament diferențiat. Multe din tratamentele care sunt aduse spre administrare la grădiniță se pot administra și acasă.

Din cauza acestor situații NU se acceptă administrarea tratamentelor în grădiniță decât cu acordul medicului grădiniței (acolo unde există) și doar în situații clar indicate.

Nici un medicament nu poate fi administrat copilului de către educator sau alt lucrător din cadrul grădiniței.

Dacă este absolut necesar ca un copil să ia medicamente în timpul orelor de curs, părintele poate veni cu acestea la cancelarie pentru a i le administra copilului. Nu avem personal medical permanent!

Vă rugăm să nu puneți medicamente în dulăpioarele celor mici, deoarece pot avea acces la ele alți copii.

În urma situațiilor prezentate mai sus, prezentăm simptome care vă vor ajuta să vă hotărâți dacă puteți trimite sau nu copilul la grădiniță:

1. Febră de 38°C sau mai mare (un copil ce a avut febra mai mare de 38°C trebuie să rămână acasă cel puțin 24 de ore după ce febra a cedat).

2. Durere fără un diagnostic clar.

3. Dacă copilul a vărsat de două sau mai multe ori în ultimele 24 de ore.

4. Dacă copilul a avut diaree (3 sau mai multe scaune apoase ultimele 24 de ore).

5. Mâncărimi sau pete (mai ales cele însoțite de febră) sau mușcături de viespe sau albine.

6. Curgerea nasului în abundență.

7. Tuse persistentă / respirație greoaie.

8. Dureri în gât (însoțite de febră sau amigdalite inflamabile).

9. Probleme de vedere ori conjunctivită.

10. Pediculoză (se ține copilul acasă până se curăță complet, nu mai puțin de 3-4 zile,

la întoarcere prezintă certificat medical că e curățat complet).

11. Orice alte simptome care indică boala.

Vă obligăm să nu aduceți copilul la grădiniță dacă are vreunul din aceste simptome.

Vă rugăm să anunțați imediat conducerea grădiniței personal, prin telefon ori poștă electronică atunci când copilul va lipsi din cauza unuia dintre simptomele de mai sus.

Dacă copiii vor avea aceste simptome la grădiniță, vor fi separați de ceilalți copii, iar părinții vor fi sunați ca să stabilească ce este de făcut și să se prezinte să-l ia acasă.

Când copilul este adus din nou la grădiniță după boală, va prezenta neapărat certificatul medical eliberat de medicul de familie.

În certificat se va menționa neapărat:

- numele copilului,
- motivul absenței,
- perioada bolii ,
- acordul că respectivul copil se poate întoarce la grădiniță.

Acest certificat medical este de asemenea necesar pentru copiii care lipsesc mai mult de 3 zile consecutiv.

În cazurile în care medicul grădiniței (acolo unde există) recomandă copilului să mai stea acasă, părinții trebuie să ducă copilul la pediatru și să aducă un nou certificat medical.

Dacă un copil are o urgență medicală sau dentară, vom anunța mai întâi serviciile medicale de urgență și apoi vom contacta părinții. Dacă este necesar ca un copil să meargă de urgență într-o unitate spitalicească atunci un angajat al școlii îl va însoți dacă cel puțin un părinte nu este disponibil și va rămâne alături de copil până ajunge unul dintre părinți. Este foarte important să completați fișele cu informațiile pentru cazuri de urgență, astfel încât personalul să poată suna pe oricine este necesar într-o astfel de situație.

Pentru a preîntâmpina situații nedorite părinții trebuie să fie de acord cu următoarele:

- Să completeze un formular medical în care să ofere grădiniței cât mai multe detalii în legătură cu actuala stare de sănătate a copilului;
- Să discute cu medicul grădiniței și educatoarea de la grupă despre problemele de sănătate anterioare.
- Să ofere grădiniței numărul de telefon în caz de urgență.

- Să înștiințeze periodic educatoarea despre starea de sănătate a copilului și să adauge, dacă e cazul, în formularul medical problemele apărute.
- Să respecte regulile privind sănătatea copilului prezentate în acest ghid.

12. CĂLĂTORIILE ȘI ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE LA NIVEL PREȘCOLAR

Deoarece copiii sunt foarte mici, în primul și al doilea an aceștia nu vor merge regulat în călătorii. Dacă totuși se ivește un eveniment, vă vom aduce la cunoștință regulile și aranjamentele de transport, după cum este necesar. Vă puteți oferi ca supraveghetori voluntari dacă este necesar! Călătoriile pot varia de la o vizită la oficiul poștal local sau Muzeu. Dacă aveți întrebări despre aceste ieșiri, vă rugăm să cereți mai multe informații cadrului didactic. Acesta are posibilitatea să organizeze o activitate extracurriculară pe lună „precum și vizite organizate în cadrul programului „Școala Altfel”.

Din nevoia de socializare a copiilor și formare a comportamentelor civice la preșcolari, propun derularea unui program de activități extracurriculare, prin care urmăresc să ofer ocazii de dezvoltare a comportamentelor sociale, de comunicare, de colaborare, de interacțiune cu diferiți parteneri, de acceptare a diferențelor și tolerarea opțiunilor diferite, prin activități diversificate.

Vizitele elevilor din clasele primare în grupa noastră și activitățile desfășurate împreună cu școlarii în cadrul diferitelor proiecte, asigură o mai bună integrare a copiilor preșcolari în atmosfera școlară, în comportamentul școlar, relaționarea cu copiii școlari, familiarizarea cu activitatea școlară, dezvoltarea unei motivații adecvate - interesul față de școală și dorința de a deveni elev.

Vizitele la muzee precum „Muzeul de Etnografie și Folclor”, „Muzeul de Istorie și Arheologie”, „Muzeul de Cercetări Eco-muzeale Delta Dunării” Tulcea, familiarizează copiii cu funcțiile cultural-educative ale acestor instituții, li se dezvoltă deprinderi elementare de muncă, însușiri morale precum și deprinderi de comportare civilizată la muzee: să asculte explicațiile ghidului, să nu atingă exponatele, să nu deranjeze vizitatorii muzeului, să nu mănânce în muzeu, să se comporte respectuos, să rămână grupați și să asculte de sfaturile doamnei.

Vizita la „Muzeul de Etnografie și Folclor” este utilă pentru a-i familiariza pe copii cu unele noțiuni de etnografie, folclor, artă și cultură, a identifica particularitățile portului popular, a obiceiurilor și tradițiilor locale, a-și forma deprinderi de comportare civilizată la vizitarea unui muzeu.

Vizita la „Muzeul de Cercetări Eco-muzeale Delta Dunării” Tulcea este importantă pentru preșcolari pentru a se familiariza cu unele elemente componente ale lumii înconjurătoare (apa, aer, sol, vegetație, faună), precum și interdependența dintre ele; precum și aplicarea normelor de comportare specifice asigurării sănătății și protecției omului și naturii.

În urma vizitei la „Muzeul de Istorie și Arheologie” Tulcea, copii se pot familiariza cu unele episoade din istoria poporului român prin intermediul exponatelor din muzeu, pot identifica elemente locale specifice zonei în care locuiește (obiective socio-culturale, istorice, religioase), pot participa la atelierul de olărit, pot avea ocazia să trăiască stări afective pozitive, în concordanță cu ceea ce vizitează.

Conținutul vizitelor este valorificat ulterior la clasă prin jocuri în grup, desene colective, convorbiri, schimb de impresii.

Prin organizarea de serbări cu diferite evenimente „Crăciun”, „Paște”, „8 Martie”, „1 Iunie”, „Sfârșit de an școlar” se dezvoltă puternice trăiri socio-afective. Multă vreme, chiar și după ce serbarea a trecut, copiii povestesc întâmplările acestor zile și reproduc în jocurile și desenele lor ceea ce i-a impresionat mai mult. Ele reprezintă un nesecat izvor de satisfacții, bucurii și creează bună dispoziție, favorizează dezvoltarea copiilor din punct de vedere fizic și psihic. Participarea în comun la pregătirea decorului pentru serbare, învățarea rolurilor în perechi, în grupuri mici, interpretarea de cântece, jocuri muzicale, execuția unor dansuri tematice sunt aspecte ce contribuie la crearea de legături afective, stimulate de emoții și interese comune, ce facilitează relațiile de comunicare și cooperare.

Spectacolele de teatru facilitează exersarea jocurilor de rol. Scenetele prezentate, cu tematică specifică vârstei, dau startul unor interpretări ulterioare, în care sunt antrenați toți copiii grupei.

Plimbările în natură pentru observarea schimbărilor produse în diferite anotimpuri se finalizează cu activități creative prin picturi, colaje, desene colective, cât și jocuri de construcție minuțios elaborate (din proprie inițiativă, la întoarcerea în grădiniță, copiii și-au sistematizat un plan al construcției pe care o vor face a doua zi și au mai adus în completare materiale care le erau necesare).

Aceste aspecte, succint prezentate, demonstrează că activitățile extracurriculare și călătoriile, planificate și îndrumate corespunzător vârstei și intereselor copiilor dezvoltă atât comportamente de comunicare, cât și sociale.

13. ANGAJAMENT PENTRU NUTRIȚIE SĂNĂTOASĂ

În cadrul proiectului acordăm importanța meselor și gustărilor sănătoase, atât pentru copii, cât și pentru adulți. Organismul este o parte integrantă a naturii, funcționarea sa optimă fiind legată indisolubil de aceasta. A mânca pentru nevoile reale ale unei ființe umane, indiferent de vârstă, înseamnă a extrage energie din mediul înconjurător într-o manieră armonioasă. În lumea de azi în care există „fast food” la tot pasul și mâncare iradiată și hormonizată, relația cu mâncarea a devenit confuză și degenerată. Mulți dintre noi suntem deconectați și percepem ca și corp străin hrana care este rodul curat al Pământului.

Suntem foarte atenți ca cei mici să cunoască gusturile naturale autentice. Nu achiziționăm nimic, procesat, aditivat și cu termen de garanție nerezonabil. Toate ingredientele meselor copiilor servite în cadrul proiectului sunt proaspete, pregătite în aceeași zi.

În cazul alergiilor alimentare, rugăm părinții să anunțe la secretariatul școlilor partenere numele preșcolarului și tipul de alergie pentru a se lua măsurile necesare.

Mai multe informații despre meniul actualizat vă rugăm să solicitați la secretariatul școlii unde preșcolarul frecventează cursurile grădiniței.

Este angajamentul nostru pentru copii să ne străduim să le oferim hrană autentică și apreciem foarte mult dacă și familiile ne ajută în acest demers prin a încerca să înlocuiască supermarket-ul cu piața de produse proaspete, ideal organice. De asemenea, vă reamintim că nu este potrivit ca cei mici să intre în grădiniță/școală cu dulciuri/biscuiți/covrigi, chiar dacă nu le împart și cu alți colegi. Este responsabilitatea părinților să îi determine să le consume sau să le lase la dâșii înainte să intre în hol. Nici depozitarea lor în dulăpioarele individuale nu este potrivită deoarece ies mereu să le acceseze, pierd concentrarea, pot vedea și alți copii, nu mai mănâncă la prânz și de aici se pot crea multe situații neplăcute.

De asemenea, rugăm părinții pentru gustarea copiilor care se servește la ora 10 să pună la pachetel alimente sănătoase pentru a încuraja deprinderile alimentare sănătoase. Este strict interzis consumul de sucuri, dulciuri și chipsuri.

Pentru a ne ajuta în demersul nostru, rugăm părinții acasă să promoveze principii alimentare sănătoase.

Preșcolarii cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani, au nevoie de o alimentație diversă care să includă toate principiile alimentare deoarece la această vârstă principala lor activitate este joaca, care presupune foarte multă mișcare și în consecință au nevoie de multă energie .

Mai mult, dacă practică și un sport în cadru organizat, mesele trebuie să fie consistente și adaptate pentru a susține ritmul de creștere și cheltuielile suplimentare de energie. De asemenea, alimentația trebuie să contribuie la creșterea capacității de apărare împotriva infecțiilor, atât de frecvente o dată cu intrarea în colectivitate.

Alimentația în primii ani de viață reprezintă o „fundatie” durabilă pentru deprinderea unor obiceiuri alimentare sănătoase și pentru un ritm de creștere corespunzător în anii ce urmează.

La fel de importante sunt obiceiurile din familie, acestea influențând în mod considerabil comportamentul alimentar al copiilor. Din păcate, s-a constatat în ultima vreme, că aceste deprinderi sănătoase dispar după vârsta de 4-5 ani, părinții nemaiacordând o așa mare importanță nutriției, iar până la apariția problemelor de greutate mai este doar un pas. De aceea, este foarte important să-i învățăm de mici să mănânce sănătos, să nu abandonăm niciodată aceste obiceiuri, și mai presus, să fim un exemplu prin propriul comportament alimentar.

Începând cu vârsta de 3 ani, este recomandată trecerea la obiceiurile alimentare din familie, cu condiția ca acestea să respecte un orar regulat al meselor și să evite alimentele nesănatoase, în special cele care suferă o prelucrare industrială (semipreparate, conserve, mezeluri, afumături, etc). Este important și procesul termic de preparare, în continuare nefiind recomandate prăjelile, rântășurile, excesul de grăsimi de origine animală. O atenție deosebită trebuie acordată excesului de dulciuri, sucuri dar și ronțăielilor dintre mese.

Copilul preșcolar este foarte activ, are perioade lungi de veghe, interacționează din ce în ce mai mult cu lumea înconjurătoare. Astfel, nevoile lui nutriționale și energetice cresc, iar satisfacerea acestora nu trebuie să fie întâmplătoare.

Alimentația copilului preșcolar trebuie să cuprindă o varietate mare de alimente din grupele de bază (pâine, cereale, orez și paste făinoase; legume și fructe; lactate; carne și ouă).

Necesarul zilnic de proteine poate fi asigurat prin consumul a 60-70g de carne, 500 ml lapte, 20g brânzeturi, precum și din consumul de alimente de origine vegetală, cum ar fi cerealele și leguminoasele. Glucidele se asigură prin consumul de pâine (140 g/zi), făinoase (40g/zi), legume și fructe. Legumele se servesc sub formă de supe, piureuri și salate îmbogățite cu puțin

ulei. Fructele trebuie consumate proaspete sau sub formă de compoturi, piureuri. Nutriționiștii apreciază că un copil trebuie să consume 200-220 g fructe pe zi.

La această vârstă este bine să se evite consumul de mezeluri și conserve, excesul de sare sau de zahăr.

Cantitatea de mâncare trebuie să fie adecvată vârstei copilului.

Un aspect deosebit de important în creșterea și dezvoltarea copilului îl constituie mediul social al acestuia. Deopotrivă, un climat familial adecvat, o informare corectă a părinților și accesul la educație au un rol major la dezvoltarea armonioasă a copilului. În acest sens, nu trebuie neglijate următoarele:

- sensibilizarea părinților pentru o alimentație sănătoasă a copilului lor, în mediul familial și extrafamilial, cu un minim de informații despre principiile alimentare și rolul acestora;
- încurajarea activității fizice la copil, având în vedere efectele benefice pe termen lung ale acesteia;
- încercarea de a explica copilului importanța alimentației corecte și de a forma unele deprinderi în acest sens, de la o vârstă cât mai mică; se va folosi un limbaj simplu, adecvat vârstei și capacității de înțelegere a acestuia;
- corecția obezității încă din copilărie reduce riscul unor boli cardiovasculare și metabolice la adult;
- promovarea noțiunilor de nutriție în grădinițe și școli, în cadrul orelor de educație alimentară.

În acest sens, se pot desfășura, alături de asistentele grădiniței și un medic nutriționist, o activitate pentru părinți, denumită „*Părinți informați – copii sănătoși*”, în cadrul căreia părinții pot primi informații de specialitate, privind alimentația copiilor sub aspectul componentei nutriționale și cantității.

De asemenea, se pot implica copiii în activități de preparare a unor gustări și salate din legume sau fructe.

Se pot desfășura întâlniri cu medicul stomatolog, în cadrul cărora copiii află despre alimentele care îi ajută să-și păstreze dinții sănătoși.

Se pot proiecta în cadrul diverselor activități, filme educaționale privind alimentația incorectă a copiilor și consecințele acestui fapt.

Se recomandă ca împreună cu copiii, părinții și bucătăreasa grădinitei, să se desfășoare activități cu caracter gospodăresc unde se pot realiza diverse preparate sănătoase din punct de vedere nutrițional și cu un aspect atractiv care să-i îmbie pe cei mici spre a le consuma.

De reținut:

- Copilul trebuie învățat să deprindă obiceiul de a se spăla pe mâini înainte de fiecare masă și pe dinți, după masă.
- Copilul nu va fi certat la masă, nu va fi sancționat dacă nu mănâncă tot și nici obligat să termine tot din farfurie.
- Este important să nu fie încurajate preferințele copilului pentru alimente neadecvate vârstei (cartofi prăjiți, chipsuri, bomboane).
- La această vârstă, este bine ca preșcolarul să mănânce la masă cu familia, de câte ori este posibil, comportamentul părinților constituind un model stimulativ pentru copii, în deprinderea unor obiceiuri alimentare sănătoase.

Sfaturi practice pentru părinți:

- respectați orarul meselor;
- mesele ar trebui luate în familie, nu în fața televizorului sau în timpul unor activități (de exemplu, foarte mulți copii mănâncă în timp ce se joacă);
- porțiile să fie mici, adaptate vârstei, apetisante și atractive;
- nu-i oferiți alternative dacă refuză una din mese și nici ronțăieli până la masa următoare;
- folosiți sistemul de comunicare (ex: ”mergem la masă, ca apoi să putem merge în parc, la joacă”, etc), nu cel de șantaj (ex: “dacă nu mănânci tot, nu-ți mai cumpăr jucăria”, etc);
- oferiți-i în familie exemple de alimentație sănătoasă; dacă sunt interesați, lăsați-i să participe la cumpărături, explicându-le de ce sunt necesare alimentele pe care le cumpărați; sau lăsați-i să vă ajute în bucătărie la prepararea și servirea mâncării.

La această vârstă, creșterea este mai lentă decât până la trei ani (aproximativ 2 kg/an), dar în această perioadă copilul aleargă mult, este veșnic în mișcare, desfășurând o activitate musculară. Hrana lui trebuie să asigure rația de întreținere a țesuturilor, rația de creștere,

cheltuielile de energie suplimentară, precum și mărirea puterii de apărare a organismului împotriva bolilor infecțioase.

Meniul copiilor la aceasta vârstă trebuie să fie cât mai variat și mai abundent. Copilul de 3-6 ani poate mânca aproape de toate, cu excepția băuturilor alcoolice, a mâncărurilor ardeiate sau piperate și a unor conserve. .

Apetitul este foarte variabil de la un copil la altul: unii mănâncă orice, mult, de 5 ori pe zi (3 mese principale și două gustări); alții mănâncă numai de 3 ori pe zi; iar la alții, cei din jur se îngrijorează că nu se hrănesc suficient. .

Gusturile sunt limitate, unele alimente consistente le displac mării majorității la această vârstă. Ținând seama de gustul și apetitul copilului, dovedind înțelegere și răbdare, se va evita lipsa de poftă de mâncare, frecvența la această vârstă.

Dacă i se fac toate poftele sau, dimpotrivă, dacă e forțat sau rugat să mănânce, copilul ajunge să refuze totul sau să prefere numai un fel de mâncare.

Înainte de a apela la diferite medicamente pentru "poftea de mâncare", părinții sunt datori să verifice dacă nu este vorba numai de greșeli din partea lor, având în vedere că la această vârstă copilul este ușor sugestionabil; boala adulților ("dureri de stomac", regimuri restrictive) îi impresionează și astfel încep să invoce suferințele adultului și să refuze să mănânce.

Supraalimentația constituie de asemenea un pericol. Obezitatea este determinată adesea de un aport excesiv caloric prin meniuri încărcate cu făinoase și dulciuri și foarte rar de afecțiuni endocrine etc. .

Mâncarea copilului este indicat să fie cât mai variată (lapte, brânzeturi, carne, ouă, fructe, zarzavaturi). .

În formarea deprinderii de a mânca singur și corect, adulții au un mare rol, știut fiind faptul că sunt imitați de copii. Copilul va fi obișnuit treptat să se spele singur pe mâini, să folosească singur lingura și furculița. Supraprotecția unor părinți și mai ales a unor bunici, de a "servi" și a "îndemna" pe copil ce, cât și cum să mănânce nu fac altceva decât să întârzie formarea deprinderii de a mânca singur .

Lichidele sunt permise atât între mese, cât și în timpul mesei dacă sunt solicitate de către copil. În general, un copil are nevoie de cel puțin un litru de lichide pe zi (simple sau încorporate în alte alimente). Copilul va avea un pahar personal. Apa simplă sau sucurile de fructe naturale neîndulcite sunt de preferat.

Regimul alimentar al preșcolarului trebuie:

- să asigure necesarul zilnic de calorii, sub formă de proteine, lipide și glucide, în cantitate și de calitate potrivite ;
- să conțină apă, vitamine și minerale în cantitate suficientă;
- să fie prelucrat într-un mod care ține seama de particularitățile anatomo-fiziologice ale aparatului digestiv și de apetitul și gustul copilului.

Nevoile calorice ale preșcolarului variază între 90-80 cal/kg corp/zi, fiind în funcție și de regimul de viață și de activitatea musculară și cerebrală desfășurată. Aceste nevoi, ca și la școlar de altfel, variază și în funcție de anotimp, ele fiind ceva mai mari în timpul iernii.

Se redă într-un tabel, orientativ, numărul de calorii necesare zilnic la diferitele vârste ale preșcolarului:

3 ani 1 300 cal/zi

4 ani 1 500 cal/zi

5 ani 1 650 cal/zi

6 ani 1 800 cal/zi

Nevoia de lichide, în aceasta perioadă, este de 70-100 ml/kg corp/zi. Trebuie menționat ca apa reprezintă 73,8% din greutatea preșcolarului, ea constituind vehiculul substanțelor alimentare și al sărurilor minerale. Lichidele (apa) este bine să se dea preșcolarului în doze mici (50-100 ml), în intervalul dintre mese, ceea ce ar ușura procesul de digestie .

Hrana zilnică se repartizează în 4-5 mese, din care una sau doua vor fi câte o gustare. Intervalul dintre mese va fi de 3-3,5 ore. În pauzele dintre mese se vor da copiilor fructe, nici dulciuri.

Împărțirea optimă a kaloriilor pentru fiecare masă va fi:

dimineața 20-25% din calorii

prânz 40-45% din calorii

seara 20-30% din calorii

gustări 10-15% din calorii

Pentru ca hrana preșcolarului să fie completă și potrivită, trebuie să cuprindă toate componentele indispensabile vieții și creșterii: proteine, lipide, glucide, vitamine, săruri minerale și apă. În această perioadă de viață, copilului i se asigură proteinele necesare din lapte, carne, brânză, ouă, pâine, unele legume, etc..

"MĂSURI INTEGRATE ÎN UNITĂȚI ȘCOLARE DEFAVORIZATE DIN TERITORIUL I.T.I. DELTA DUNĂRII
PENTRU SERVICII ȘI PROGRAME EDUCAȚIONALE DE CALITATE PENTRU PREVENIREA ȘI INTERVENȚIA, INCLUSIV
PRIN MĂSURI DE COMPENSARE, ÎN REDUCEREA FENOMENULUI PĂRĂSIRII TIMPURII A ȘCOLII_PROED,"
POCU/74/6/18/105934

14. LUCRURI ADUSE DE ACASĂ

Când ajunge la grădiniță, copilul este un pic timorat de forma organizată de educație. Acasă, cu părinții, cu bunicii, cu bona, poate, e altfel. Toată atenția familiei e asupra lui. În noul loc, e nevoit s-o împartă cu alți copii. Apoi, părăsirea, chiar și doar pentru câteva ore pe zi, a cuibului creează spaime mai mici sau mai mari, depinde de copil. În ce-i privește pe colegii, copilul trebuie să învețe să interacționeze cu toți copiii din grupa lui, iar asta înseamnă că nu are cum și unde să plece atunci când îi vină să-și ia jucăriile și să fugă-n lume. Pentru că și jucăriile sunt ale tuturor copiilor.

Nu pare un foarte mare lucru să duci un copil la grădiniță, însă universul casei și familiei lui, care e un spațiu fizic și emoțional securizant, indispensabil pentru ca el să crească bine, are acum o spărtură în zid cam măricică. Un loc nou, de unde n-ai cum să pleci când nu-ți convine ceva, un educator, care nu e nici mama, nici tata, nici bunica, colegi care-ți plac, dar și care nu-ți plac, însă cu care îți petreci tot timpul pe care-l ai de stat la grădiniță.

În afară de copiii extrem de adaptabili, care sunt foarte puțini, ceilalți, majoritatea, ori resping cu totul noua formă de educație – plâng, se opun plecării la grădiniță, trag de mama sau de tata să rămână măcar cu ei acolo sau chiar se îmbolnăvesc –, ori devin foarte supuși față de educator, au un fel de înmuiere a voinței, fac ce li se spune, însă nu cu plăcere, sunt apatici sau chiar triști.

Sigur că părinții au un rol foarte important în a-i prezenta copilului noua situație ca pe o șansă de descoperire a unei noi lumi, însă educatorul are, la rândul său, un rol esențial în a transforma acomodarea copilului într-o reușită.

Prima zi de grădiniță este o provocare mare atât pentru copii, cât și pentru părinți. Părintele trebuie să se asigure că percepția prichindelului asupra noii vieți este una cât mai plăcută, încearcă să înceapă dimineața într-o notă foarte optimistă, să se pregătească pentru plânsete și rugăminți, să formeze un ritual de rămas bun și să se asigure că gentuța pentru grădiniță este bine făcută.

Gentuța pentru grădiniță este, de fapt, unul dintre cele mai importante elemente care pot transforma prima zi într-una reușită. În general, pregătirea gentuței trebuie să înceapă cu câteva săptămâni înainte de debutul anului școlar și trebuie să îl implice și pe copil. El este cel care își va alege modelul de ghiozdan, deoarece în felul acesta își va asuma o anumită responsabilitate.

Părintele trebuie să se asigure că este ghiozdanul pe care copilul și-l dorește, în așa fel încât să îl poarte cu plăcere. De asemenea, acesta nu trebuie să fie foarte mare, pentru a nu deveni foarte greoi și să are o compartimentare perfectă (un compartiment pentru haine murdare, altul pentru penar, și altul pentru gustări).

Responsabilitatea cea mai mare însă, cade pe umerii mamei. Dacă ești în pielea mamei trebuie să faci următoarele lucruri:

- ✓ Să personalizezi toate hainele și accesoriile copilului cu inițialele numelui lui. În felul acesta nu le va pierde și nu le va înstrăina. Inscriptiionarea se poate face fie prin coaserea inițialelor, fie prin inscripționarea cu un marker permanent pe eticheta fiecărui produs.
- ✓ Să te asiguri că nu doar hainele, ci și celelalte lucruri sunt etichetate.
- ✓ Să pregătești 1 rând complet de haine de schimb, inclusiv șosete și chiloți. Acestea vor sta la grădiniță și vor fi aduse acasă doar pentru a fi spalate;
- ✓ Să duci la grădiniță toate elementele cerute de educatoare.
- ✓ Să duci încălțăminte de interior.

Din ghiozdănel nu trebuie să lipsească jucăria preferată a copilului. De regulă, orice copil are un pluș preferat pe care îl ia peste tot. Acesta este bine să fie prezent în ghiozdan, deoarece poate contribui cu succes la eliminarea stresului generat de plecarea mamei și este un element de confort, mai ales în perioada de acomodare. În timp, pe măsură ce personalul grădiniței va stabili o legătură cu copilul, acesta va renunța la jucăria de pluș.

Este adevărat faptul că nu sunt permise o serie de jucării aduse de acasă precum pistoale, cuțite, săbii sau orice altfel de arme de jucărie pentru a nu încuraja comportamentul violent. De asemenea în cazul deteriorării, pot izbucni crize de plâns, nemulțumiri față de acel partener de joacă, precum și distragerea atenției de la activitățile importante din ziua respectivă. De regulă grădinițele nu recomandă aducerea jucăriilor de acasă, în cazul deteriorării nu își asumă responsabilitatea. De asemenea, printre obiectele care nu sunt recomandate a fi aduse de acasă se află bijuteriile, ochelarii de soare, poșete sau produsele cosmetice(strugurel).

La nivel preșcolar se pot organiza activități, mai ales în cadrul săptămânilor dedicate familiei și prietenilor, unde copilul are ocazia de a împărtăși, expune experiențe legate de obiectele preferate sau cele pe care le-au creat împreună cu familia și prietenii lor.

De asemenea pot fi aduse de acasă cărți preferate cu povești, acestea pot fi folosite cu succes în cadrul secvenței „*Momentul Poveștilor*”. Recomandabile sunt cărțile de colorat. Acestea sunt alese împreună cu copii.

Pentru a complete colțul verde al sălii de grupă, părinții pot aduce flori sau o serie de plante, pentru a oxigena încăperea, dar și pentru a dezvolta deprinderi de îngrijire a plantelor.

Pe lângă lucrurile menționate mai sus, din ghiozdănelul copilului, zilnic , nu trebuie să lipsescă sticla cu apă și pachetulul. Conținutul pachetelului este stabilit cu educatoarea, conform reglementărilor în vigoare.

În primele zile părintele trebuie să fie într-o continuă comunicare cu educatoarea, deoarece este posibil să spună că este nevoie de diverse alte lucruri , necesare desfășurării activității în bune condiții.

Ghiozdănelul pentru grădiniță este important pentru simplul fapt că este elementul care îi poate oferi copilului toate instrumentele pentru educație și confort și de asemenea, este elementul care îl responsabilizează. Cu timpul, părintele poate renunța să îi facă ghiozdănelul și să îl lase să și-l facă singur sub supraveghere.

15. COMUNICAREA CU PĂRINȚII ȘI IMPLICAREA ACESTORA

Comunicarea și deschiderea de ambele părți, pentru a sprijini dezvoltarea și buna educație a copilului, aduc beneficii pe termen lung în dezvoltarea personalității acestuia. Necesitatea colaborării grădiniță-familie rezidă din obiectivul comun pe care îl au cei doi factori educaționali: asigurarea unui sistem unitar de cerințe de instruire și educare a preșcolarului. Nu vor exista rezultate pozitive ale actului educațional dacă nu există corelare perfectă între influențele educative.

Există două dimensiuni principale ale implicării reciproce a instituției de învățământ și familiei în favoarea copilului: dimensiunea relației copil - părinte și dimensiunea relației grădiniță - familie.

Relația copil - părinte este direct influențată de pretențiile manifestate față de copil: acestea nu trebuie să îi plaseze pe copii într-un rol cu prea multe constrângeri și foarte puține situații de a se desfășura liber, activ, opțional, cu inițiative proprii. Atribuțiile influențează pozitiv personalitatea umană, numai atunci când ele oferă posibilități reale de afirmare, când angajează originalitatea și individualitatea acestuia.

Dimensiunea relației grădiniță – familie, se referă la alegerea unității de învățământ, la contactele directe ale părinților cu cadrele didactice. Aceste contacte pot fi întâlniri colective dintre cadrele didactice și asociațiile părinților, reuniunile de informare a părinților cu privire la diferite conținuturi și metode școlare. Relația grădiniță - familie nu se poate constitui fără asigurarea unei condiții de bază, fundamentală: cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ. Educatoarea trebuie să cunoască mai multe aspecte ale vieții de familie, deoarece aceasta o ajută în cunoașterea și înțelegerea copiilor cu care va lucra.

Părinții, familia sunt primii oameni chemați să pună bazele educației unui copil deoarece pregătirea pentru viață a omului de mâine începe din primele luni de existență. Faptele de astăzi ale copiilor reprezintă o prefigurare certă a celor de mâine. Deprinderile și convingerile conturate acum formează baza modului de acțiune din viitor. Atitudinile și comportamentele părinților vor fi primele modele copiate cu fidelitate de copii.

Preșcolarul ar trebui să aibă toate condițiile unui cadru optim în care să se dezvolte și această răspundere revine în mare măsură familiei care poate îndeplini această sarcină doar printr-o colaborare eficientă cu grădinița.

Familia oferă copilului un mediu afectiv, social și cultural. Mediul familial, sub aspect afectiv, este o școală a sentimentelor deoarece copilul trăiește în familia sa o gamă variată de relații interindividuale, copiindu-le prin joc în propria conduită. Cu triplă funcție, reglatoare, socializatoare și individualizatoare, familia contribuie în mare măsură la definirea personalității și conturarea individualității fiecărui copil.

Grădinița este prima unitate de învățământ cu care copilul dar și familia intră în contact. Ea poate oferi părinților o imagine obiectivă a copilului, poate sprijini și orienta familia în educarea copiilor. Educatoarele trebuie să lucreze cu familiile în scopul organizării activităților zilnice, asigurării educației și întâmpinării nevoilor sale. În același timp, educatoarea nu trebuie să uite că familiile învață împreună cu copiii. Copilul este un membru nou și unic al familiei care trebuie să învețe să-l cunoască cu tot ce ține de personalitatea, temperamentul și stilul său.

Unitatea de acțiune a celor doi factori (grădiniță și familie) în vederea formării copiilor este condiționată de un mod comun de lucru și de o bună cunoaștere reciprocă, iar începutul este dat de cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ. Familia este o sursă principală de informații privind relațiile interpersonale dintre membrii acesteia, așteptările privind educația copilului, stilul educațional, autoritatea părinților și metodele educative folosite, valorile promovate, climatul educațional, responsabilitățile pe care copilul le îndeplinește.

Educatoarele trebuie să asigure părinților numeroase ocazii de a se implica în programul grădiniței, comunicând în fiecare zi, povestindu-le despre cum și-a petrecut copilul lor timpul, ce activități de învățare a desfășurat, ce progres sau regres a realizat copilul sau anunțându-i ce activități sau întâlniri au planificat. Ele trebuie să ajungă să cunoască bine familiile și copiii de aceea vor folosi toate ocaziile pentru a comunica cu părinții și a schimba informații. Unele familii vor dori să se implice mai mult, altele mai puțin. Frecvența și conținutul discuțiilor cu părinții vor depinde și de dorința acestora de a comunica sau de nevoile și preferințele lor.

Există numeroase căi de implicare a familiilor în programul de educație al copiilor. Unele familii pot veni la întâlniri, altele pot trimite materiale confecționate acasă, altele ar putea participa la activitățile din grădiniță, iar altele să facă parte din comitetul de părinți.

În cadrul *întâlnirilor individuale periodice* educatoarea va analiza evoluția dezvoltării copilului, va identifica care sunt domeniile de dezvoltare care necesită o diversificare a activităților, care sunt activitățile care sunt realizate cu ușurință acasă, modul în care copilul reacționează la diverse activități propuse. Părintele se simte implicat în viața copilului său și vede continuitatea relației dintre „acasă” și „la grădiniță”. În acest fel, începe să își verbalizeze temerile sau să se simtă valorizat în rolul său, se poate centra pe observațiile asupra copilului său. Educatoarea poate evalua dacă abilitățile parentale au nevoie de suport și îi poate oferi diverse materiale pentru ași îmbogăți cunoștințele și dezvolta capacitățile parentale. De aceea aceste întâlniri au un profund caracter de confidențialitate.

O modalitate modernă de implicare o reprezintă *famiile în sala de grupă*. Uneori familiile se simt intimidat o dată intrate în sala de grupă, considerând că aceasta este „aria” de influență, aparținând exclusive educatoarei. Căldura raporturilor dintre părinți și educatoare, încrederea și respectul reciproc se stabilesc prin schimbul de informații - pentru care trebuie să găsim întotdeauna timpul necesar. Astfel, educatoarea poate ajuta familia în cel mai simplu și natural mod să urmeze calea justă în raporturile cu copilul său, să prevină îndepărtarea lui sufletească, să înlăture eventualele carențe educative.

În acest sens, derularea parteneriatului educațional grădiniță-familie „Ajuta-mă să devin un OM adevărat” are menirea de a asigura părinților asistență de specialitate, informându-i asupra etapelor de evoluție a copiilor și venind în sprijinul celor ce întâmpină dificultăți în înțelegerea rolului de părinți și în îndeplinirea cu succes a acestui rol.

Scopul acestui parteneriat este:

- Dezvoltarea unui parteneriat real, bazat pe sinceritate, cu părinții;
- Implicarea și participarea efectivă a părinților în activitățile de la grupă cât și în cele extracurriculare;

Fiecare partener are rolul și obligațiile lui în derularea proiectului. Educatoarea aduce la cunoștința părinților scopul și conținutul programului educativ desfășurat în grădiniță; a contribuit la diseminarea bunelor experiențe educative în rândul părinților; ascultă cu atenție și atribuie importanța cuvenită informațiilor primite de la părinții copiilor; acordă consiliere

individuală și/sau în grup pe teme de educație în familie și în instituția preșcolară. Părinții continuă în familie programul educațional propus în grădiniță; participă activ în cadrul parteneriatului familie-grădiniță; dovedesc perseverență în acțiunile educative, solicitând sprijinul educatoarei ori de câte ori este cazul.

Formele concrete de colaborare în cadrul acestui parteneriat sunt diferite în funcție de scopul urmărit și modul de realizare:

Discuțiile ocazionale / întâlnirile întâmplătoare cu părinții au menirea de a găsi împreună soluții problemelor cu care se confruntă copilul fie la grădiniță, fie acasă. Pentru bunul mers al educației celor mici, se discută spontan cu părinții, ori de câte ori se ivește prilejul (când au venit sau au plecat de la grădiniță) sau cu ocazia diferitelor evenimente organizate la nivelul grupei.

Munca cu colectivul de părinți îmbracă forma ședințelor ,care au fost organizate sub diferite forme.

Lectoratele cu părinții, organizate sistematic, au drept scop o vie propagandă pedagogică în rândul părinților și a comunității. Părinții beneficiază în cadrul lectoratelor, de prezența și consilierea unor specialiști din domeniul psihopedagogiei sau a unor reprezentanți ai instituțiilor cu care grădinița derulează programe în parteneriat (poliție, dispensar medical, instituții culturale, ONG-uri). Tematica abordată în cadrul lectoratelor este diversă: „Împreună este mai ușor!”, „Ce nu ne place la comportamentul copiilor noștri?”, „O nouă informație, un nou pas în relația cu copilul meu”, „Cât timp acordăm pentru a ne juca cu copilul nostru?” „Televizorul și forme. calculatorul-prieteni sau dușmani?”, „Cum să devii un părinte mai bun?” „Copilul unic și dragostea excesivă”, „Ne întrebați, vă răspundem!” etc. În cadrul lor, părinții au fost sfătuiți ce să facă și ce să nu facă privind educarea celui mic: să-l iubească, să se bucure cu el, să aibă încredere în el, să-l protesteze, să-i vorbească frumos cu un ton cald și blând, să se joace cu el, să „muncească” cu el, să-i arate ceea ce-l interesează, să-i răspundă la întrebări, să-l aprecieze, să-l recompenseze, să-i fie un bun exemplu, să nu-l jignească; să nu-l umilească; să nu țipe la el; să nu-l descurajeze; să nu spună ”n-am timp, lasă-mă”; să nu-l amăgească spunându-i „îți cumpăr” dar între timp să uite etc. „Colțul părinților” amenajat într-un loc vizibil, este locul de unde mama sau tata a aflat despre evenimentele din grădiniță, despre o poezie, o poveste, un cântec care a fost învățat ,despre un teatru care va fi în unitate, etc. Realizarea unor vitrine cu material informativ de specialitate a stimulat interesul și curiozitatea

părinților. Consultarea unora dintre acestea (cărți, broșuri, referate, planuri de intervenție, etc.) contribuie la lărgirea experienței pedagogice a părinților și, implicit, la o implicare potrivită în anumite situații educaționale.

Participarea părinților la activități ale grupei reprezintă un alt prilej de cunoaștere a părinților, dar și un mod prin care aceștia sunt familiarizați cu programul grupei, cu conținutul și metodele didactice, cu materialele didactice și mijloacele necesare desfășurării activităților, cu modul de comunicare și abordare a situațiilor problematice, cu semnificația respectului față de copil. Părintele observă în timpul activității implicarea copilului în actul de predare – învățare, relația dintre el și educatoare, dintre el și ceilalți copii, competențele de care dau dovadă, dificultățile pe care le întâmpină, reușitele, etc. Amenajarea unor expoziții pentru părinți realizate pe tot parcursul anului cu diferite ocazii: „Iată, vine Moș Crăciun!”, „Ziua Unirii”, „E ziua ta, mămico!”, „Hristos a Înviat!” etc. oferă posibilitatea părinților să observe priceperile și deprinderile copiilor lor, ele fiind rezultatul muncii lor de la activități practice, activități de pictură, desen, modelaj, etc.

Educatoarei îi revine răspunderea de a încuraja familiile să vină în sala de clasă oricând doresc. Atenția personală arătată îi va ajuta pe părinți să renunțe la orice stânjeneală. Părinții pot asista la activitățile desfășurate de educatoare cu copiii, pot învăța modalități de comunicare eficientă cu aceștia și modalități de soluționare a situațiilor de criză. Pe măsură ce părinții se obișnuiesc să participe la activități ei vor ajunge să cunoască și să respecte munca educatoarelor, vor vorbi mai liber despre progresele făcute de copiii sau despre problemele pe care le au, se vor împrieteni cu ceilalți părinți, vor învăța mai multe și vor înțelege mai bine modul de dezvoltare al unui copil, vor învăța să desfășoare activități similare acasă sau să continue acasă activitatea educatoarei cu activități în completarea acesteia, vor găsi răspunsuri la întrebările care îi frământă, își vor observa copilul la joacă și vor învăța să-și conceapă copilul în relație cu ceilalți. Participarea părinților la activitățile copilului are un dublu câștig: pe de o parte, copilul se va simți securizat de prezența părinților, astfel încât va fi mai deschis spre explorare; pe de altă parte, se va face un transfer de abilități practice și cunoștințe de la educator spre părinte, prin exersarea amenajării spațiilor, a comunicării cu copilul, prin observarea atentă a acestuia într-un alt context decât cel de acasă.

Acolo unde spațiul o permite se poate amenaja o *cameră rezervată familiei* sau măcar un colț în care se pot afișa lucrările copiilor sau poze ale acestora din timpul activităților

precum și informații utile pentru educarea copiilor acasă, pliante despre cursuri și concursuri pentru copii. Aici ei se pot întâlni cu alți părinți, analiza și aprecia munca copiilor, pot citi informațiile expuse la avizier. De obicei acest spațiu se poate amenaja pe holul grădiniței. Acest spațiu poate conține și cărți de specialitate despre dezvoltarea copiilor și despre educația parentală pe care părinții să aibă posibilitatea să le împrumute.

Întrunirile și întrevederile familiale sunt o componentă importantă a parteneriatului grădiniță-familie. Există câteva tipuri de întâlniri familiale: întâlniri planificate de consultanță, cele ale grupurilor de opinie și dialog, întâlniri informale și cele organizate cu ocazia unui eveniment special.

Educatoarele au responsabilitatea de a programa *întâlnirile de consiliere* cu părinții săptămânal pentru a discuta despre proiectele tematice desfășurate și despre alte probleme care preocupă ambele părți. Pentru că aceste întruniri sunt destinate părinților subiectele alese trebuie să fie de interes pentru aceștia. Întrunirile vor fi benefice numai dacă se axează pe problemele care îi preocupă pe părinți care nu vor participa dacă nu le vor găsi interesante și utile. De aceea este necesar ca educatoarea împreună cu familiile să descopere care aspecte îi interesează și vor stabili data întâlnirii. Educatoarea află care sunt interesele familiei prin întâlnirile informale sau prin intermediul chestionarelor referitoare la interesele familiei. Anumite subiecte pot fi prezentate de o manieră mai formală, așteptându-se și o replică din partea părinților. Alte aspecte cer un mai mare grad de participare, familiile putând în acest caz să-și practice abilitățile și experiența. Educatoarea va concepe o planificare a activităților de consiliere și sprijin pentru părinți incluzând teme generale dar și particulare la sugestia părinților.

Grupurile de susținere și dialog se formează de obicei din dorința comună a câtorva familii care vor să dezbată împreună un subiect. Adesea după o întrunire, câțiva părinți vor dori să dezbată anumite subiecte sau să afle mai multe date. Familiile cu un interes specific sau cu necesități deosebite se pot întruni și susține reciproc, schimbând opinii, sugestii și resurse. Aceste grupuri de opinie pot fi formate din: tați, părinți unici, părinți ai copiilor cu diferite deficiențe, părinți tineri, mame. Educatoarele ar trebui să susțină aceste eforturi oferind informații de specialitate. Medierea educatoarei și spațiul pus la dispoziție pentru derularea acestor activități consolidează abilitățile parentale, valența participativă în viața copilului și

dezvoltă un sentiment de apartenență la comunitatea grădiniței, generând implicare în viața instituției.

Întrunirile comisiei de consultanță familială le facilitează părinților o participare activă în cadrul tuturor aspectelor importante ale programului educațional. În cadrul acestor întâlniri se va discuta despre: participarea familiei, comunicarea educatoare-părinți, implicarea comunității, organizarea de evenimente sociale, strângerea de fonduri, organizarea unor excursii.

Educatoarea poate să propună părinților un program de *vizite la domiciliu*, dar acestea trebuie să apară în plan doar după consolidarea relației de încredere dintre părinte și educator. Vizita la domiciliu este investită adesea cu un puternic rol evaluativ, care se adresează părintelui și este destul de dificil să accepte acest lucru. Important este ca părintele să nu resimtă aceste vizite ca abuzive, ci ca modalități de colaborare partenerială, pentru a determina un răspuns cât mai adecvat nevoilor de dezvoltare ale copilului lor.

Oricărei persoane îi place să fie apreciată, recunoscută și să sărbătorească succesele. Reușitele copiilor trebuie sărbătorite de aceea cu diferite ocazii educatoarele organizează *serbări* care constituie un prilej de cunoaștere reciprocă și de satisfacție reciprocă pentru realizările copiilor. Părinții se pot implica în desfășurarea repetițiilor, în confecționarea costumelor sau a decorului, în organizarea unor mini petreceri pentru copii la sfârșitul acestor serbări.

Meseria de părinte se învață în timp și cu sprijinul educatoarei în perioada preșcolarității, iar de buna colaborare a familiei cu grădinița depinde dezvoltarea armonioasă și unitară a copilului.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

1. Bacus, Anne, „*Copilul de la 3 la 6 ani*”, Editura Teora, București, 2007
2. Băran, Adina, „*Parteneriat în educație: familie – școală - comunitate*”, Editura Aramis Print, 2004
3. Bunescu, G., Alecu, G., Badea, D., „*Educația Părinților, Strategii și Programe*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
4. Crețu, Tinca, „*Învățământ primar. Psihologia copilului*”, Proiect pentru învățământ rural, 2005
5. Crețu, Tinca, „*Psihologia vârstelor*”, Editura Polirom, Iași, 2016
6. *** „*Cum să devenim părinți mai buni*”, Editura Lumen, 2002, traducere și adaptare: luminița Costache, Livia Trif
7. Dofman, K., „*Bolile de nutriție ale copilului*”, Editura Corint, 2012
8. Dumitrana, Magdalena, „*Copilul, familia și grădinița*”, Editura Compania, București, 2011
9. Dumitrana, Magdalena, „*Cum creștem un pui de om*”, Editura Compania, București, 2011
10. Ezechil, L., Păiși - Lăzărescu, M., „*Laborator preșcolar*”, Editura V&I Integral, București, 2004
11. *** „*Ghid de intervenție pentru alimentația sănătoasă și activitate fizică în grădinițe și școli*”, Universitatea de Medicină și Farmacie Târgu-Mureș, 2009
12. *** „*Ghidul părinților – alimentația. Sfaturi și idei pentru viața de zi cu zi*”, Editura Corint, București, 2012
13. Golu, P., Zlate, M., Verza, E. , „*Psihologia copilului*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998
14. Holford, P. , „*Ce mănâncă un copil isteț*”, Editura Corint, București, 2012
15. Legea nr. 195/2001 – Legea voluntariatului, Monitorul Oficial nr. 206 din 24 aprilie 2001, art. 2
16. Mateiaș, Alexandra, „*Copiii preșcolari, educatoarele și părinții*”, Ghid de parteneriat și consiliere, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2003
17. Popescu, Eugenia (coord.), „*Pedagogie preșcolară. Didactica*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995

18. Rădulescu, Eleonora, Târcă, Anca, ,, *Educația civică prin activități extrașcolare cu caracter interdisciplinar*”, Editura Educația 2000+, București, 2004
19. Sion, Grațiela, ,, *Psihologia vârstelor*”, Editura Fundației România de Măine, București, 2007
20. Șchiopu, Ursula, Verza, E., ,, *Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții*”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
21. Șchiopu, Ursula, ,, *Cunoașterea copilului preșcolar*”, Editura Catedra, București, 1992
22. Tomșa, Ghe., ,, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*”, Editura Coresi, București, 2005
23. Văjmaș, E., ,, *Consilierea și educația părinților*”, Editura Aramis, București, 2002
24. Voiculescu, Elisabeta, ,, *Pedagogie preșcolară*”, Editura Aramis, București, 2001
25. *** ,, *Voluntariada copiilor*”, Asociația Centrul Educațional ,, Mara”, Editura Sfântului Ierarh Nicolae, Brăila, 2011.

